

Xəbər
Azərbaycanda
daha bir evli
qadın evli kişiyyə
qoşulub
qaçdı
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 27 oktyabr 2014-cü il Bazar ertəsi № 264 (5973) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

İnsan haqları üzrə Avropa komissarı Bakıdan narazı qayıtdı

Nils Muiznieks görə, hüquq müdafiəçilərinin həbs müddətinin uzadılması hakimiyyətin siyasi məhbus məsələsində tezliklə geri çəkilməyəcəyini göstərir; ədliyyə naziri İqar Məmmədovla bağlı nə deyib?..

yazısı səh.6-da

Musavat Məclisində müharibə və barış söhbəti

yazısı səh.4-də

Davudoğlunun özünə erməni müşaviri təyin etməsinə Azərbaycanda ikili münasibət

yazısı səh.8-də

Moskvada separatçılara saxta pasport verilməsinə XİN-dən reaksiya gəldi

yazısı səh.5-də

Həbsdən buraxılan Sədərək gömrük rəisi yenidən Türkiyəyə gedib

yazısı səh.9-də

Qabil Hüseyinli: "Qərb Azərbaycana "şotland variantı" təklif edəcək..."

yazısı səh.9-də

Türkiyənin ən məşhur yazarı həbs olunur

yazısı səh.8-də

İqtisadçı-ekspert:

"Qış-yay vaxtına keçidin Azərbaycana ziyanı xeyrindən çoxdur..."

yazısı səh.10-da

Rəsmi nikah kəbini əvəz edirmi?

yazısı səh.13-də

Ukraynada parlament seçkiləri baş tutdu

yazısı səh.3-də

Qatil qadınlar daha qəddar olurlmuş - dünyanın ən amansız qadınlarının hekayəti...

yazısı səh.14-də

Əməkdaşımız paytaxtdakı it bazarından yazır...

yazısı səh.14-də

Qərb sülh nizamlanmasında patronajlığı Rusiyadan alır

BU GÜN PARİSDƏ KRİTİK QARABAĞ

DANIŞIQLARIDIR - PROQNOZLAR

Prezident İlham Əliyevlə Serj Sərkisyan iki və çoxtərəfli formatda bir araya gələcəklər; görüşlə bağlı ekspertlərin proqnozları birmənalı deyil; gözlər Yelisey sarayında...

yazısı səh.9-da

Bakıya Avropadan gətirilən paltarlarda Ebola təhlükəsi

Azərbaycana satılan geyimlər təhlükəli virusun yayılmasına səbəb ola bilər; ölümcül virus can almaqda davam edir... yazısı səh.10-da

Leonid Kravçuk:
"Bəli, SSRİ-ni biz gömdük..."
yazısı səh.11-də

Vasif Talıbov
İcra başçısının 4 müavini işdən qovdu
yazısı səh.3-də

Mehman Əliyev:
"Azərbaycan hökuməti hətta bp-dən xahiş edib ki..."
yazısı səh.7-də

Kiyevdə yürüş, dövlət himni və mətbuat konfransındakı "Can Qarabağ..."

"Dnepr"lə qarşılaşmada "Qarabağ"ı dəstək etmək üçün Kiyevə səfər etmiş Azərbaycan jurnalistləri oyun öncəsi "Olimpiyskiy" arenasına yürüş ediblər.

"AzerFax"ın Kiyevə ezam olunmuş əməkdaşının məlumatına görə, jurnalistlər yürüşdə "Qarabağ", "Azərbaycan" şüarları səsləndirib, dövlət himnini ifa ediblər. Qarşılaşmadan sonra keçirilən mətbuat konfransında isə jurnalistlərimiz "Can Qarabağ" mahnısını ifa edərək tədbirə toplaşmış xarici ölkə təmsilçilərini təəccübləndiriblər. Azərbaycanlı jurnalistlərin qələbə sevinci Ukrayna telekanallarının da diqqətindən yayınmayıb.

Qeyd edək ki, jurnalistlərin Kiyevə səfəri "Azersun" brendi olan "Azərçay" və "Akkord" Sənaye Tikinti Investisiya Korporasiyası tərəfindən dəstəklənib.

Ukraynadakı azərbaycanlı gənclərin Qarabağ və "Qarabağ" sevdası

Bu şəkillərdə görünən gənclər Ukraynada yaşayan və təhsil alan azərbaycanlılardır. Onlar abreviaturası Ukrayna dilində SAMU kimi yazılan və ana dilimizə Ukrayna Azərbaycanlı Gənclər Birliyi (UAGB) kimi çevrilən təşkilatın üzvləridir.

Təşkilatın lideri Əsgər Quliyevin musavat.com-a verdiyi xəbərə görə, onlar bu şəkilləri oktyabrın 23-də, "Dnepr"- "Qarabağ" oyunundan bir qədər əvvəl çəkdiriblər. Gənclər stadionda əllərində Azərbaycanın və Ukraynanın dövlət bayraqlarını, bir də tərcüməsi "Azərbaycan Qarabağla, Ukrayna Krımla tanınır dünyada" məzmunlu şüarlarla daxil olublar.

Ə.Quliyev qeyd edir ki, ancaq stadionun mühafizə xidməti şüarın siyasi xarakter daşdığına qeyd edərək, onu stadionda buraxmaqdan imtina edib. Azərbaycanlı jurnalistlər də stadionda Azərbaycanın iri miqyaslı dövlət bayrağını keçirmək istəyərkən mühafizə xidmətinin və əsəyiş keşikçilərinin müqaviməti ilə üzləşmişdilər.

Musavat.com

«QAYA MƏTBUAT YAYIMI» MMC!
İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalları rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı aldıqdan sonra əbunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası gündəlik

«Yeni Musavat» qəzetinə—0,40 man
və bundan əlavə 2000 adda yerli və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil, Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45 598-35-22
Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur:
mobil: (050)-235-23-41

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağımız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Kəlbəcərli girovlarla bağlı rus icmasına və Bakı Yeparxiyasına müraciət edildi

Alman kəşfiyyatı: İŞİD sərnəşin təyyarələrini vuracaq

Almaniya kəşfiyyatı İŞİD-in sərnəşin təyyarələrini asanlıqla vura bilən silahlara malik olduğunu açıqlayıb.

axar.az xəbər verir ki, Almaniya Federal Kəşfiyyat Təşkilatı (BND) bir neçə həftə aparılan araşdırmalardan sonra bu qənaətə gəlib. İŞİD-in ən müasir texnologiyalı silahlara malik olduğunu açıqlayan BND son bir neçə həftə ərzində təşkilatın hava hücumundan müdafiə sistemlərini əldə etdiyini bildirib.

Təşkilatın İraqın şimalında sərnəşin təyyarələrini asanlıqla vura biləcəyini deyən BND silahların Suriya ordusuna məxsus hərbi bazalardan ələ keçirildiyini istisna etmir.

Rusiya, Çin və Bolqarıstan istehsalı olan bu silahların terrorçuların əlində qarşısını almaz bir təhlükə meydana gətirəcəyini deyən alman kəşfiyyatçıları tez bir zamanda koalisiya qüvvələrinin hərəkətə keçməyini vacib hesab edib.

Azərbaycanlı din xadiminin səhhəti pisləşib

Urmiyənin keçmiş imam cüməsi Ayətullah Qulamrza Həsəni xəstəxanaya yerləşdirilib. Bu barədə Urmiyənin imam cüməsi Höccətül-İslam Seyid Mehdi Qureyşi məlumat verib.

Urmiyənin cümə namazında xəbəri elan edən Qureyşi möminlərdən istəyib ki, Azərbaycanın canlı irsinin sağlamlığı üçün dua etsinlər. (GünAz TV) Ayətullah Q.Həsəni 86 yaşındadır. O bir müddətdir müəyyən xəstəliklərdən əziyyət çəkir.

Xatırladaq ki, Ayətullah Həsəni azərbaycanlılar arasında xüsusi hörmətə malikdir. O, PKK kimi kürd terror təşkilatları və onların Qərbi Azərbaycanı kürdləşdirmə planlarına qarşı ən çox mübarizə aparıb və təsiredici qüvvələrdən biri olub. Soydaşlarımız Qərbi Azərbaycanın kürdlərin açıq və gizli planlarına və terror aktlarına məruz qaldığını bilir və bu cəhətdən torpaqlarımızı terrorçu qüvvələrdən qoruyanlara xüsusi rəğbət bəsləyir.

□ Cavid TURAN

Bu gün Kəlbəcərdə girov götürülən Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin işğal altındakı Xankəndində heç bir hüquqa söykənməyən "məhkəmə"si başlayacaq. Qeyd edək ki, girov götürülən Dilqəm Əsgərov Kəlbəcərdə doğulsa da Rusiya vətəndaşıdır.

Dünən məsələ ilə bağlı QHT Şurası nəzdində fəaliyyət göstərən Media İşçi Qrupunun toplantısı keçirilib. Qrupun rəhbəri Elşad Eyvazlının verdiyi məlumata görə, onlar girovlarla bağlı Azərbaycandakı Rus İcması və Bakı Yeparxiyasına müraciət ünvanlayıb. Müraciəttə qədim edirik:

"Azərbaycan Respublikası tolerant bir ölkə olaraq, daxilində yaşayan hər bir xalqa onun rifah və azad yaşaması üçün hər bir zaman lazımı diqqət ayırır və əsasən də rus etnik icmasının sülh şəraitində yaşamasına böyük önəm verir. Ölkə daxilində yaşayan ruslar dövlətimizin ən çətin və ağırlı zamanlarında Azərbaycan torpaqlarının müdafiə olunmasında belə qəhrəmancasına döyüşüb və bu torpaqlar uğrunda şəhid olublar. Xalqlarımız arasında tarixi və mədəni əlaqələrin yüksək həddə inkişafı bizi bir sıra məsələlərin həllində birləşməyə çağırır.

Hamımıza məlumdur ki, 2014-cü ildə iyul ayının əvvəllərində Azərbaycanın işğal altında olan Kəlbəcər rayonuna öz ata-babalarının qəbirlərini ziyarət etməyə getmiş Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyev Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən girov götürülüb və insan hüquqlarına sığmayan işgəncələrə məruz qalıblar.

ABŞ və Britaniya ordusu Əfqanıstandan çıxır

ABŞ və Böyük Britaniya rəsmən oktyabrın 26-da Əfqanıstanda hərbi əməliyyatları başa çatdırıb. Onlar öz əşyalarını qablaşdırıb, ölkəni tərk etməyə hazırlanıblar. Hər iki ölkə öz hərbi bazalarını yerli Əfqanıstan ordusuna təhvil verib.

Bu barədə "Reuters"ın xəbərində bildirilir. Qeyd olunur ki, Britaniya və Amerika ordusu 13 il Əfqanıstanda döyüşüb. Bu savaşa Britaniya 453, Amerika isə 2.349 əsgərini itirib.

Bu münasibətlə ABŞ və Böyük Britaniyanın dövlət bayraqları aşağı endirilib. Hər iki ölkəyə məxsus ordu birləşmələrinin Əfqanıstandan nə vaxt çıxacağı ilə bağlı isə məlumat verilmir. Belə məlumatın təhlükəsizlik baxımından ziyanlı ola biləcəyi vurğulanır. Ancaq o da qeyd olunur ki, NATO-ya məxsus bütün hərbi qüvvələr dekabrın sonuna qədər Əfqanıstandan çıxarılacaq.

Bundan sonra Əfqanıstan ordusu "Taliban"la tək vuruşmalı olacaq. Bu isə mümkünsüz görünür. Xatırladaq ki, faktiki olaraq Əfqanıstanın üçdə ikisi "Taliban"ın nəzarəti altındadır.

□ Elbəyi HƏSƏNLİ

Ərdoğanın Obamadan istəyi var

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Fəthullah Gülenin qaytarılması ilə bağlı açıqlama verib. anspress-in məlumatına görə, jurnalistlər prezidentə Gülenin qaytarılması ilə bağlı hansı problemlər olduğunu soruşublar. Ərdoğan isə bu suala cavabında "yaşıl kart"dan söhbət açıb.

Türkiyə prezidenti ortada bir "yaşıl kart" məsələsinin, bu kartın ağırlığını itirməsi məsələsinin olduğunu qeyd edib. Bunu bizə səbəb göstərirlər: "Bu barədə ABŞ nümayəndələrinə, nazirə, Kerriyə və ticarət nazirinə hər dəfə söyləyirik. Eyni zamanda ABŞ təhlükəsizlik orqanları ilə də kəşfiyyat orqanlarımız arasında danışıqlar aparılır. Hələlik proses davam edir. Nəticəsi isə irəlidə ortaya çıxacaq".

Məlumat üçün bildirək ki, "yaşıl kart" ABŞ-a mühacirət etmək imkanı verən "Çeşidlilik" vizasıdır. Bu viza ABŞ-a mühacirət etmək və bu ölkənin daimi sakini olmaq imkanı verir.

İtlibar.

Hörmətli Rus İcması və Bakı Yeparxiyası!

Nəzərinizə çatdırmaq ki, girov götürülmüş Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyev Kəlbəcərdə doğulub boya-başa çatdırsa da məhz Rusiya Federasiyasının vətəndaşıdır. Tarix bütün dövrləri ərzində Rusiya Federasiyasının öz vətəndaşı üçün hansı şəkildə mübarizə aparmasının şahidi olub. Və biz inanırıq ki, Rusiya Federasiyası bu gün də öz vətəndaşına sahib çıxacaq və erməni zorakılığına lazımı hüquqi cavabı verəcək.

Sizə müraciət etməkdə məqsədimiz ölkə daxilində, eləcə də beynəlxalq aləmdə olan nüfuzunuzdan istifadə edərək Rusiya Federasiyası vətəndaşı olan Dilqəm Əsgərovun girovluqdan azad edilməsi üçün Rusiya Federasiyası, Rus Pravoslav Kilsəsi və dünyanın digər ölkələrinə, kilsələrinə həqiqətin çatdırılması, girov düşmüş Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin ailələrinə qaytmasına yardımçı olasıdır.

Əfqanıstanda molla 10 yaşlı qızı məsciddə zorlayıb

Yerli məhkəmə ona 20 il iş verib...

"The Associated Press"ın yaydığı xəbərə deyilir ki, Gündüz vilayət məhkəməsi bazar günü çıxardığı hökmə 10 yaşlı qızı zorlayan molla müəssir bilib və ona 20 il iş kəsib. Bu hökm zorlanmış qızın ailəsi tərəfindən razılıqla qarşılanıb. Əfqanıstanda qadın haqları uğrunda mübarizə aparan təşkilatlarsa bunu toy-bayram kimi qarşılayıblar. Çünki Əfqanıstanda bu kimi hallarda əsasən qadınların hüququ pozulur və zorlanmış qadınların şikayətlərinə məhəl verilmir.

Zorlama hadisəsinin baş verdiyi Gündüz vilayətində qadınlar üçün ayrılmış qaçqın düşərgəsində yaşayan Hassina Sərvəri deyib ki, yerli məhkəmənin çıxardığı hökm hələ Kabilədə də təsdiqlənməlidir. "Əgər Kabilədə məhkəmənin hökmü təsdiqlənməsə, Gündüzdə çıxarılmış hökm qüvvədən düşmüş sayılacaq və molla cəzasız qalacaq. Mən zorlanmış qızçığazı, - onun adı Berşinadır, - xəstəxanada görəndə o, çox pis vəziyyətdə idi. Biz tələb etdik ki, onu müalicə üçün Kabula göndərsinlər" - Sərvəri deyir.

Gündüz vilayətinin polis idarəsinin sözcüsü Səyad Sərvər isə agentliyə deyib ki, o və onun həmkarları bu hadisədən xəbər tutanda şok keçiriblər. Və dərhal molla həbs ediblər.

Cənab Sərvəri deyib ki, molla kənd məscidini təmizləmək üçün qaçqın düşərgəsindən üç qız seçib. Üç qızdan ikisi molla ilə əyləniyyətini başa düşən kimi məsciddən qaçıb. Bersinə də qaçmağa cəhd edib. Amma molla onu tutaraq məsciddə aparıb və orada onu zorlayıb. Axırda isə qızçığazı qorxudub ki, əgər kimsəyə bir söz desən sənə də, sənə ailəni də öldürəcəm. Ancaq qız o qədər dəhşətli vəziyyətdə olub ki, bu cinayəti gizlətmək mümkün olmayıb.

Qeyd edək ki, Əfqanıstandan gələn xəbərlər arasında bu səpkili məlumatlar çox olur. Xüsusən azyaşlı qızların zorlanması halları bu ölkədə geniş yayılıb.

□ Elbəyi HƏSƏNLİ

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Oktabrın 26-da Ukrayna Ali Radasına seçkilər baş tutub. Bu haqda Ukrayna Mərkəzi Seçki Komissiyasının açıqlamasında deyilir. Qurum bildirir ki, günorta saatlarına qədər seçki hüququ olanların 58 faizi səs verib. Seçki ölkə konstitusiyasına uyğun olaraq həm majoritar, həm proporsional sistem üzrə keçirilib. Seçici fəallığı mərkəzi və qərb bölgələrində müşahidə olunub.

İlkin açıqlamalara görə, qalib gözləndiyi kimi prezident Poroşenkonun seçki blokudur. Separatçıların nəzarət etdiyi ərazilərdə isə seçki böyük çətinliklərlə keçib. Bir neçə məntəqədə hökumət qüvvələri ilə separatçıların təlimatı ilə qarışıqlıq salmaq istəyən tərribatçılar arasında gərginlik yaşanıb. Bəzi ərazilərdə isə separatçılar seçki prosesini pozmaq, seçkinin nəticələrini şübhə altına almaq üçün "karusel" keçirmək istəyiblər. Çerkaskda iki "karusel" cəhdinin qarşısı alınıb. Polislər 27 nəfəri ikinci məntəqədə səs verməyə gətirən avtobusu saxlayıb. Saxlanan şəxslər haqqında Ukrayna Cinayət Məcəlləsinin müvafiq cənayət işi açılıb.

Mariupol Seçki Dairəsindən verilən xəbərlərə görə, günorta saatlarına qədər 335 minə yaxın seçicidən 49 mini səs verməyə gəlib. Yada salaq ki, 25 may prezident seçkilərində Mariupol seçicilərinin cəmi 15 faizi səs vermişdi. Donetsk və Luqanskda gedən döyüşlər seçki prosesini əngəlləyib. Bu ərazilərdə daimi qeydiyyatda olan və savaşa görə yaşayış yerlərini tərk edən Ukrayna vətəndaşları səs vermə hüququndan digər şəhərlərdə istifadə edə bilməyib. Mərkəzi Seçki Komissiyası köçkünlərin səs vermə hüququnu təmin etmək üçün hər dairədə xüsusi komissiyalar yaradıb.

Seçki günü Ukrayna polisi də gücləndirilmiş iş rejimində çalışıb. Ölkənin bütün seçki məntəqələrinin mühafizəsi gücləndirilib. Separatçılarla münaqişə davam edən bölgələrdə bir neçə dəfə polise məntəqələrə partlayıcı qurğu qoyulması haqqında informasiya daxil olub. Polisin operativ müdaxiləsi ilə verilən xəbərlərin əsassız olduğu ortaya çıxıb. Daxili İşlər Nazirinin müavini Sergey Yaravoy Kiyevdə keçirdiyi brifinqdə deyib ki, məqsəd yalnız seçki prosesini pozmaq olub: "Bir neçə məntəqədə oxşar durum yaranıb. Kremlin təlimatı ilə hərəkət edən separatçılar Ali Radaya seçkiləri pozmaq üçün uğursuz cəhdlər edib. Bütün cəhdlərin qarşısı alınıb, dövlət əhəmiyyətli tədbiri pozmaq istəyən şəxslər saxlanılıb".

Luqanskdakı 420 seçki məntəqəsində də seçki günü həyəcanlı keçib. Ötən gecə Rusiya qoşunları bir neçə seçki məntəqəsini atəşə tutub. Bəzi məntəqələr isə seçki günü atəş altında saxlanılıb. Bu səbəbdən Luqanskdakı 11

Ukraynada Ali Radaya seçkilər baş tutdu

Separatçıların və Rusiyanın tərribatlarına baxmayaraq ölkədə yeni parlamentin formalaşması reallaşa bilib; prezident Poroşenkonun bloku qalibdir...

seçki dairəsindən yalnız 5-də seçki keçirmək mümkün olub. Digər ərazilər isə "Luqans Xalq Respublikası"nın nəzarətində olduğu üçün seçki baş tutmayıb.

Ukraynadan kənarda olan ölkə vətəndaşları da seçki prosesində iştirak edib. Unian.net xarici işlər nazirinin müavini Andrey Olefirova istinadən bildirir ki, Ukraynanın xarici ölkələrdəki bütün böyükçilik və konsulluqlarında vətəndaşların səs vermə hüquqlarından yararlanmaları üçün imkan yaradılıb: "Xaricdə səs vermə oktyabrın 25-dən başlayıb. Təkcə Moskvada 200 vətəndaş səs verib. Xaricdə keçirilən səs vermə prosesini beynəlxalq müşahidəçilər də izləyib. İndiyə qədər heç bir qanun pozuntusu qeydə alınmayıb. Saat fərqinə görə səs vermə ən son ABŞ-da və Kanadada başa çatacaq".

Seçki günü ATƏT-in Ukraynanın şərqindəki müşahidə missiyası Rusiyadan Ukrayna ərazisinə hərbi texnika və canlı qüvvə gətirilməsini müşahidə edib. Unian.net yazır ki, ATƏT faktı Rusiyanın Minsk Sazişinin şərtlərini pozması kimi qeydə alıb.

Ukrayna parlament seçkilərini "Yeni Müsavat"a şərh edən **"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri politoloq**

Günün içindən

Vasif Talibov icra başçısının 4 müavinini işdən qovdu

Hər zaman qəbul etdiyi sərt qərarlarla ictimaiyyətin diqqətini cəkmək Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovun bir neçə gün bundan əvvəl Şərur Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının 4 müavinini işdən çıxarması, icra başçısı ilə bağlı isə Prezident Administrasiyasına təqdimat göndərməsi xəbəri yayılmışdır.

Müxtəlif sosial şəbəkələrdə, internet portallarında yayılan xəbərlərlə bağlı ucnoqa.az-ın əməkdaşı araşdırma aparıb və maraqlı faktlar əldə edib. Belə ki, Şərur rayonunda bir neçə müəssisənin açılışında iştirak edən Vasif Talibov orada yerli camaatın problemləri ilə maraqlanıb. Bu zaman o, icra başçısı və onun müavinləri ilə bağlı çoxlu şikayətlər bildirilib.

Rayon əhalisi bildirib ki, icra başçısı və onun müavinləri sakinləri qəbul etmir, onların problemləri ilə maraqlanmır.

Sakinlərin şikayətlərini diqqətlə dinləyən Vasif Talibov onlara lazımı tədbirlərin görülməyini bildirib. Daha sonra Şərurdan Ali Məclisə qayıdan Vasif Talibov dərhal icra hakiminin 4 müavinini işdən azad edib. Onlar Rövşən Bağirov, Kamil İskəndərli, Ələddin Məmmədov və Minurə Hüseynlidir.

Ali Məclis sədri icra başçısı İbrahim Məmmədova sərt xəbərdarlıq edərək, onun işdən azad olunması üçün PA-a təqdimat da yazıb. Artıq Vasif Talibov icra başçısına yeni müavin də təyin edib. Bu Şərur rayon MSK-nın sədri Kamal Ələkbərovdur.

Qeyd edək ki, məlumatları Naxçıvan MR Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən təsdiqləsələr də, əlavə məlumat verilməyəcəyini bildiriblər.

PKK Türkiyədə yenidən fəallaşdı

Terrorçuların gülləsindən 3 əsgər və bir mülki şəxs şəhid oldu, baş nazir hörgütü hədələdi...

Türkiyə ötən günə cənub-şərq bölgəsindən gələn acı xəbərlərlə başlayıb. Yüksəkova PKK terrorçuları mülki geyimli 3 əsgəri güllələyib. Şəhid olan əsgərlər Yüksəkova-Şəmdinli magistral yolu üzərində yerləşən Harunan polis bölməsini mühafizə edən əsgərlərdir.

Olaydan dərhal sonra ərazi polis idarəsi ilə özəl hərəkət polisleri birgə əməliyyata başlayıb. Şəhərin bir çox məntəqələrində eyni zamanda həyata keçirilən əməliyyat zamanı Türkiyə əsgərlərinə hücum etməkdə şübhəli bilinən 6 nəfər yaxalanıb. Əməliyyatla bağlı rəsmi açıqlamada saxlananların PKK-çı olduqlarının təsbit edildiyi bildirilib.

Şəhid olan Türkiyə əsgərləri isə ötən gün torpağa tapşırılıb. Dəfn mərasimində Türkiyənin müdafiə naziri İsmet Yılmaz, daxili işlər nazirinin müavini Osman Güneş, Van valisi Aydın Nezih Doğan, Jandarma reisi general Abdullah Atay, Ordu komandanı Qalib Mendi və çox sayda ali rütbəli zabıtlar qatılıb.

Oktyabrın 26-sı Türkiyədə PKK hücumları nəticəsində 3 əsgər şəhid edilməsi ilə bitməyib. Bitlisin Tavtan qəsəbəsində bir vətəndaş telefon dirəyinə bağlanaraq öldürülüb. Öldürülən şəxs bədənində 50-dən çox güllə yarası olub. Kəndlilərin təsbit etdiyi meyit şəhər morquna gətiriləndən bir neçə saat sonra onun kimliyi müəyyən edilib. Güllələnən şəxs kəndin Nihat Çaprak adlı sakindir. 6 azyaşlı ovladı olan Çaprak PKK-çılar 2 ay öncə qaçırıbmış.

PKK hücumları ilə bağlı Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargahı da rəsmi açıqlama yayıb. Olayların detalları açıqlana açıqlamanın sonunda cavabdehlərin məsuliyyətdən yayınma bilməyəcəyi vurğulanıb. Baş nazir Əhməd Davudoğlu da "alçaq hərəkətə görə" PKK-nın layiqli cavab alacağını bəyan edib.

PKK-nın siyasi qolu sayılan HDP təmsilçiləri də qanlı olaylara münasibət bildirib. Partiyanın twitter hesabında yayılan açıqlamada iki gün öncə 3 PKK-çının öldürülməsinə diqqət çəkilib: "23 oktyabrda Kağızmanda 3 gerillanın öldürülməsindən sonra bu gün Hakkarinin Yüksəkova qəsəbəsində 3 əsgər öldürülüb. Bu gelişmələr bizdə böyük üzüntü və qayğı yaradır. Çünki yenidən insanların itiriləcəyi, evlərə atəş düşəcəyi dönməyə yaxınlaşdığımızı hiss edirik. Qayğılıyıq. Çünki Orta Doğunun bugünkü durumunda Türkiyənin son dərəcə təhlükəli bir ortama sürüklənəcəyini bilirik".

Bu tweet Türkiyənin sosial paylaşma sistemlərində çoxsaylı təkpiyə gəlib. Vətəndaşlar PKK dəstəkçisi adlandırdıqları HDP-nin terrorçularla Türkiyə əsgərlərini eyniləşdirməsinə, Türkiyə ədvaləri haqqında "şəhid" deyil, "ölü" ifadəsi qullanılmasına etirazlarını ən sərt sözlərlə ifadə ediblər. Sosial şəbəkələrdə AKP hökuməti də sərt dildə tənqid edilib. Vətəndaşlar hakimiyyəti Türkiyəni təhlükəli oyunlara sürükləməkdə, milli təhlükəsizliyi yeterincə təmin etməməkdə və PKK ilə işid arasında təhlükəli oyun oynamaqla milli maraqlara zərbə vurmaqla ittiham edib. Trabzonda isə ölküçülər PKK-ya etiraz olaraq dinc aksiya keçirib.

tisadi islahatlarda uğur qazanmasa, həm reytingi azala, həm də bloku dağılmaq vəziyyətinə gəlib çıxa bilər. Ukraynada siyasətçilərin partiya və bloklarını dəyişməsi adət hal alıb. Bu gün güclü olan partiya və ya blok sabahın zəifinə çevrilə bilər. Necə ki, Viktor Yuşşenko birinci Maydan hərəkatının nəticəsi olaraq prezident seçildi, parlamentdə çoxluğa malik oldu, daha sonra isə uğursuzluq zolağı ona acı məğlubiyyət gətirdi. Poroşenkonun Yuşşenkonun acı taleyini yaşamaması üçün həm güclü komanda, həm də onunla həmahəng olan hökumət formalaşdırması zəruridir. Ukraynanın texniki baş nazirə ehtiyacı var. Yeni həmin baş nazir siyasi reytingi və rəhbəri olduğu partiya və blok haqqında deyil, yalnız islahatların uğuru haqqında düşünməlidir. Bu isə o deməkdir ki, lazım gəldikdə qeyri-populyar addımlara hazır olmalıdır. Poroşenkonun məhz belə bir baş nazirə ehtiyacı var".

Məsələni Ukrayna uğrunda Qərb-Rusiya çekişməsi kontekstində şərh edən Şahinoğluya görə, Kreml bu məsələdə öz prinsiplərini daha ardıcıl müdafiə edir: "Rusiya Poroşenkoya uğur qazanmağa imkan verməməyə çalışacaq. Moskva Poroşenkoya daim əlavə problemlər yaradacaq. Necə ki, vaxtilə Yuliya Timoşenkonun əli ilə Yuşşenkonun hakimiyyətini zəiflətdirmişdi. Poroşenkonun Rusiyaya müqavimət göstərməsi və islahatları sürətləndirməsi üçün ABŞ-la Avropa Birliyinin də dəstəyinə ehtiyacı var. Təəsüf ki, sözdə hamısı Poroşenkonu dəstəkləyir, ancaq Ukraynaya real maliyyəyə yardım ayırmaqda xəsislik edirlər. Maliyyə dəstəyi olmadan isə Poroşenko uğur qazana bilməyəcək".

□ **Aygün MURADXANLI**

Moskvada 800 dollara "Dağlıq Qarabağ vətəndaşlığı" haqda "pasport" almaq mümkündür. Xəbər verdiyimiz kimi, bu barədə məlumatı vesti.az portalı üzə çıxarıb. Saytın araşdırmasından belə aydın olur ki, "pasportu", qeyri-legitim məlumatların əks olunduğu sürücülük vəsiqəsini asanca əldə etmək olar. Əldə edilən fotoda Arzanquliyana Emil Benyaminoviçin adına verilmiş sürücülük vəsiqəsi əks olunub.

olunur: "Azərbaycanın erməni millətindən olan vətəndaşlarına Rusiya paytaxtında pasportların verilməsi xüsusi xidmət orqanlarının etdiyi təxribatdır. Belə eynə bir siyasət Rusiyanın yeni xarici ekspansiya siyasətinin tərkib hissəsidir. Rusiyanın Kırım ilhaqından sonra bu siyasət bütün postsovet məkanı olan dövlətlərin ərazisində aparılır. Bununla da Rusiya gələcəkdə strateji siyasətinin əleyhinə gedən ölkələrdə separatizm dalğasını qəbullaqla hərbi müdaxiləyə zəmin hazırlayır. Bu, eyni bir mənfur

Natiq Miri

Rus və ingilis dillərində olan "sənəd"ə doğulduğu ölkə qrafasında "Dağlıq Qarabağ" ifadəsi göstərilir. Belə çıxır, bu adda müstəqil dövlət varmı və Rusiya da onu tanıyır mı.

O da bəlli olub ki, Moskvada həqiqətən bu adda adam yaşayır. 27 iyul 1973-cü ildə, keçmiş Azərbaycan SSR-nin Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin Martuni rayonunda doğulmuş E.Arzanquliyana hazırda Moskvada yaşayır və "Ekoqaz" MMC-nin baş direktoru vəzifəsində çalışır. Moskva Baş Yol Polisi İdarəsinin Arzanquliyana Dağlıq Qarabağın müstəqil dövlət kimi göstərdiyi möhürlü-İmzalı sürücülük vəsiqəsi verməsi qanunsuzluq və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tanınmamasıdır.

Yeri gəlmişkən, sayt çətinliklə de olsa araşdırıb və Moskva Yol Polisində dəqiqləşdirib ki, Rusiya qanunları yeni sürücülük

Moskvada separatçılara pasport verilməsinə XİN-dən reaksiya gəldi

Hadisəni Rusiya səfirliyimiz nəzarətə götürüb; **Natiq Miri:** "Bu, xüsusi xidmət orqanlarının Azərbaycana qarşı təxribatıdır..."

vəsiqəsinin yalnız pasport və ya onu əvəzləyən hüquqi sənəd əsasında verildiyini nəzərdə tutur.

"Onun (Arzanquliyana - red.) pasportunda doğum yeri kimi Dağlıq Qarabağ göstərilmişdi. Ona görə sürücülük vəsiqəsində də doğum yeri Dağlıq Qarabağ göstərilir", - deyir idarənin adının çəkilməsini istəməyən məmuru portala bildirib. Ayrı sözlə, Qarabağ erməni Moskvada nəinki qanunsuz sürücülük vəsiqəsi, qanunsuz pasport da ala bilər...

Qeyd edək ki, bu hadisə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinin pozulması aktıdır. Çünki beynəlxalq sənədlərdə Dağlıq Qarabağ Azərbaycan ərazisi kimi tanınır. Hətta Ermənistan özü belə Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini tanımayıb. Belə olan halda Moskva hökumətinin hüquqi baxımdan Azərbaycan vətəndaşı olan erməniyə verdiyi sənəddə ölkə olaraq Dağlıq Qarabağ adını qeyd etməsi Azərbaycan ərazi bütövlüyünə hörmətsizlikdir.

Ötən gün bu məsələ ilə bağlı Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi ilə əlaqə saxladıq. **XİN mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev** bildirdi ki, məsələnin araşdırılması ilə bağlı Azərbaycanın Moskvadakı səfirliyinə təlimat verilib. Hazırda səfirlik bu məsələni araşdırır.

Siyasi şərhçi Natiq Miri deyir ki, bu, xüsusi xidmət orqanlarının Azərbaycana qarşı təxribatıdır. Kırım olaylarından sonra separatçı ərazilərə bu siyasət tətbiq

siyasətdir ki, həmin ərazi Rusiya tərəfindən hüquqi cəhətdən ilhaq edilməyənədək ki, bunu birbaşa işğal faktı kimi də dəyərləndirmək olmur".

N.Miri deyir ki, bu hadisə birbaşa Azərbaycana qarşı düşmənçilik və daxili işlərinə kobud müdaxilə etmək siyasətidir: "Azərbaycan təcili olaraq bu təxribatları hüquqi faktlarla Rusiyadan bu hadisənin əsaslandırılmasını tələb etməlidir. Düşünürəm ki, insan hüquqlarının tapdanması ilə bağlı Qərbe göstərilən təpkilərin Rusiyaya göstərilmə zamanı gəlmişdir. İndi hakimiyyət buyursun iradəsini göstərsin, çünki söhbət artıq Azərbaycanın suveren hüquqlarının pozulmasından gedir".

□ KƏNAN

Ukrayna Rusiyapərəst parlamentdən qurtulurmu?

Hüseynbala SƏLİMOV

Həftənin yekunu Ukraynadakı parlament seçkiləri olmalı idi. Bu yazı yazılarkən seçki hələ başa çatmamışdı. Ona görə də nəticələrdən danışmaq hələ tez idi.

Amma bu, əsas deyildi. İndi əsas olan odur ki, Ukraynanın hansı parlamentdən qurtulmalı olduğunu təsəvvür edək. Ukrayna parlamentinə baxan vaxt mənim yadıma bizim birinci Milli Məclis düşürdü. Burada təkə demokratiya əleyhdarlarına təsadüf edilmirdi, deputatların böyük hissəsi eməlli-başlı ölkənin müstəqilliyini də ciddi qəbul etmədi...

Ona görə də 93-cü ilin iyun-avqust aylarında parlamentdəki çıxışlarda təkə demokratiya yamanlamırdı, həm də ölkənin müstəqilliyi hədəf kimi götürülürdü.

Bəziləri hətta düşünürdü ki, artıq revanş dövrü yetişib, müstəqillikdən imtina ediləcək. Qərək, onların istədiyi kimi olmadı. Düzdür, sonradan belə adamların bəzisi hətta "Şöhrət" və ən başlıcası "İstiqlal" ordenləri ilə təltif olundu. Gəl, o vaxtkı "çıxışları" heç də hamı unutmayıb...

Niyə bunu xatırladım? Ukrayna parlamentində eyni hadisələr, eyni çıxışlar olurdu ki, bunları hətta Azərbaycanda belə təsəvvür etmək çətindir. Təsəvvür edin, ukraynalı deputat öz ölkəsini öz ərazisində işğalçı siyasət yürütməkdə ittiham edirdi...

Uzaqdan bizə bu, bəlkə də Ukraynadakı qədr təsir bağışlamır. Ona görə ki, bizdə olan keçmiş müstəqillik və bazar iqtisadiyyatı əleyhdarları artıq başa düşüblər ki, əşi, sən demə, müstəqillikdən və bazar iqtisadiyyatından yaxşı bir şey yox imiş! Bəli, onlar artıq bunu başa düşüblər...

Amma Ukraynada belə deyil. Orada ölkə islahat apara bilmir, öz istiqaliliyətini mökəmləndirməyə çətinlik çəkir. Hamısı da rusofil deputat fraksiyalarının əlindən!...

Ukraynada insanlar, hətta orada yaşayan azərbaycanlılar həmin parlamentin əlindən az qala kəndir gəmirirdilər...

Ona görə də Ukrayna bu parlamentdən xilas olmalıdır. Düzdür, çətindir. Gəl, bunun üçün real imkan yaranıb-münaqişə zonasında və Kırmda seçki keçirilməyəcək. Bunun təbii ki, Ukrayna parlamentinin strukturuna təsiri ola bilər. Düzdür, gec-tez həmin ərazilərdə də seçki olmalıdır. Amma siyasətdən uzaq adam da başa düşür ki, bu, heç də yaxın gələcəyin işi deyil...

Fəqət, ölkədə bəzi dəyişikliklər ola bilər. Ən azı ölkədən Leninin heykəlləri yığırdılar. Bu, mənə Ukraynada təəccüblü gələn əsas detallardan biridir. Di gəl, ölkə məzmunca dəyişmək istiqamətində çox ləng gedir...

Bəlkə də bizə öz halımıza acımaq daha çox yaraşır. Adam inana da bilmir ki, biz də nədəsə kimdənsə irəlində ola bilərik...

İndi guya Azərbaycanda bələdiyyə seçkisi olmalıdır. Bir kimsə bunun fərqindədirmi? Halbuki Türkiyədə bələdiyyə seçkisi necə keçirdi! Amma biz bu məsələdə də heç kime bənzəmirik...

Düzdür, siyasətimiz müstəqillik əleyhdarlarından, ideyali kommunistlərdən təmizlənilib. Amma bizim yeni belalarımız meydana çıxıb. Bu da bircə günün içində dönüb demokrat olan keçmiş kommunistlərdir. Bu adamların üstünlüyü ondadır ki, onların dəhşətli dərəcədə yüksək adaptasiya qabiliyyəti var...

Yox, onlar demokrat olmadıqları kimi heç vaxt əsl, ürəkden kommunist də olmayıblar. Bunlar sadəcə, heç vaxt özünü itirməyən, həmişə üzde olanların və həmişə piroqun ən ləzzətli hissəsini özünə tərəf çəkənlər "partiya"sıdır...

Bu "partiya"dən qurtulmaq o qədər də asan deyil. Bəlkə də bizim nəsil üçün heç mümkün də deyil, çünki bunlar götürüntü yaratmaqda mahirdirlər...

İndi oturma baş sındırıq ki, görən, Ukrayna bu parlamentdən qurtulacaq mı? Amma bizimkilərin əlində nədir ki bu? İstənilən rəngdə və istənilən məzmununda parlament "yarada" bilərlər, yetər ki, buna sifariş və tələbat olsun!

Sabah möcüzə baş versə və kommunizm yenidən qayıtsa, dönüb "kommunist" olacaqlar...

Amma müstəqillik və bazar iqtisadiyyatı yaman xoşlarına gəlib. Əslində bu adamlara ləzzət edən bazar iqtisadiyyatı yox, eyni bazardır, axı onlar çoxdan "bazarkomlar"ıdır...

Ona görə də burada L.Tolstoyun bir fikrini xatırlamaq olmur. O yazırdı ki, bütün xoşbəxtlər eyni cür xoşbəxttir, amma bədbəxtlərin hərəsi bir cür bədbəxttir. Beləcə, Ukrayna bir cür bədbəxtlik içindədir, bizlər isə başqa bir, başqa növ bədbəxtlik içindəyik...

"Kremlin istəhi böyükdür, birini versən, o birini istəyəcək"

Elxan Şahinoğlu: "Torpaqlar azad olunsay, Azərbaycanla yanaşı, Türkiyə də Avrasiya layihələrinə ən azı, assosiativ üzv olar..."

"Bu, şübhə doğurmur ki, rəsmi Bakı Kremlə Gömrük İttifaqı və Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olacağı vədini verməyib. Bakının bu iki təşkilata üzvlüyə yaşıl işıq yandırması üçün yeganə şərti işğal altındakı torpaqlarımızın boşaldılması və bununla Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllinə start verilməsidir".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu bu açıqlamaları Azərbaycanın gələn ilin yanvarından Avrasiya və Gömrük İttifaqlarına üzv ola biləcəyi ilə bağlı ehtimallara münasibəti zamanı açıqlayıb.

Onun sözlərinə görə, əgər Moskva İrəvana təzyiq edib işğal altındakı torpaqları boşaldarsa, Azərbaycan həm Gömrük İttifaqına, həm də Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv ola bilər: "Ancaq Kremlin təklifi belədir: Azərbaycan Gömrük İttifaqı və Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olsun, bundan sonra işğal altındakı 7 rayonun boşaldılması məqsədilə Ermənistan təsir ediləcək. Bakının istəyi isə fərqlidir: öncə 7 rayonun boşaldılması təminatı təmin edin, bundan sonra həm Gömrük İttifaqına, həm də Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olaq. Hazırda Bakı ilə Moskva arasında müzakirə predmeti məhz Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılması zərurətidir. Yeni hansı birinci olacaq: rayonların azad

olunması, yoxsa Azərbaycanın Gömrük İttifaqına və Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzvlüyü?"

E.Şahinoğlu deyir ki, ilkin olaraq ətraf ərazilər azad edilməlidir: "7 rayonun boşaldılmasından hamı, o cümlədən Azərbaycan (torpaqları azad olunacaq və ərazi bütövlüyü təmin olunacaq) Rusiya (Azərbaycanı müttəfiq kimi qazanacaq), Türkiyə (Gömrük İttifaqına və Avrasiya İqtisadi Birliyinə assosiativ üzv olacaq, Ermənistanla sərhədi açacaq, diplomatik münasibətlər quracaq, erməni lobbisinin təzyiqlərindən qurtulacaq) və hətta Ermənistan (Azərbaycan və Türkiyə ilə düşmənçiliyə son qoyacaq, sərhədlər və kommunikasiya xətləri açılacaq, regional layihələrdə iştirak edəcək, maliyyə vəziyyətini düzəldəcək) qazanacaq. Sadəcə, Kreml belə bir qərar verməyə tələsmir, ölçüb-biçir, məsələni uzadır".

Ekspertə görə, problem ondadır ki, rəsmi Bakı bütün istiqamətlərdə Rusiyanın isteklərini yerinə yetirərsə, bu hal Moskvanın Azərbaycanla bağlı isteklərinin getdikcə artmasına şərait yaradacaq: "Kremlin istəhi böyükdür, birini verəcəksən, o birini istəyəcək və belə zəncirvari davam edəcək. Rusiya 7 rayonu azad etmək istəməsə, artıq Bakının Kremlə məsafə saxlaması və yenidən balans siyasətinə qayıtması çətinləşəcək. Rəsmi Bakının Kremlə çox yaxınlaşması iki ciddi sual da yaradır. Birinci sual: ABŞ Rusiyanın Qarabağ münaqişəsinin təbii həllini əngəlləməyəcək mi? Çünki bununla Azərbaycan Rusiyanın orbitinə rəsmən daxil olacaq. Nəzərə almaq lazımdır ki, Vaşinqton da Cənubi Qafqazda maraq

Elxan Şahinoğlu

ları, mövqeləri və adamları var. Odur ki, ABŞ əlindəki alətləri işə salaraq Azərbaycanın Rusiyanın orbitinə daxil olmasını maneələr yarada bilər. Təsədüfi deyil ki, bu gün İrəvanda Ermənistan hakimiyyətinə və bu hakimiyyətin Rusiya münasibətləri əleyhinə geniş mitinqlər başlayıb. İkinci sual: rəsmi Bakı Kremlə apardığı danışıqların təfərrüatları haqqında Ankaranı məlumatlandırır mı? Türkiyə Azərbaycanın strateji müttəfiqidir. Və eyni rəsmi Bakı Kremlin istek və tələblərini yerinə yetirəcəksə, bundan birinci növbədə Ankara xəbərdar olmalıdır. Əks halda, yəni Bakı Ankara ilə məsləhətləşmədən Rusiyanın planında yer alacaqsa, birincisi, Azərbaycanın mövqelərini zəiflədəcək; ikincisi, Azərbaycan daha çox Rusiyadan asılı vəziyyətə düşəcək. Əksinə, Bakı Ankara ilə tandem şəklində Kremlə danışıqlar apararsa, bu danışıqlarda Azərbaycanı Rusiya qarşısında daha güclü edər. Həm də bu Kremlə siqnal olar ki, eyni 7 rayonu azad edilərsə, Azərbaycanla yanaşı Türkiyə də Gömrük İttifaqına və Avrasiya İqtisadi Birliyinə ən azı assosiativ üzv olar".

□ Cavid TURAN

Bizimkilər...

Xalid KAZIMLI

Gətdik, Ukraynada yaşayan azərbaycanlıların xoş gününü gördük, ürəyimiz açıldı. Adamlar zəhmətləri, intellektləri, bacarıqları hesabına cəmiyyətdə özlərinə yaxşı yer ediblər.

Ukraynadakı həmvətənlərimizlə Rusiyadakıların arasında bir fərq özünü dərhal büruzə verir. Ukraynada yaşayanlar yerli ictimaiyyət tərəfindən "bazar adamı" reputasiyası ilə tanınırlar. Onların çoxu iş dünyasında olsalar belə, onun aşağısında deyillər, əsasən orta təbəqəsindədirlər, elm və sənət dünyasında da tanınan, sevilən şəxslərdir.

Ukraynada yaşayan həmyerlilərimizin sayı haqqında müxtəlif və heç cür dəqiqləşdirilməsi mümkün olmayan rəqəmlər var. Ancaq dəqiq olan budur ki, onların sayı 100 mindən çoxdur.

Biz Kiyevdə olarkən diaspor nümayəndələri ilə six-six görüşdük. Təşəbbüs onlara məxsus idi. Bu şəxslər özlərinə borc bilməmişdilər ki, vətəndən gələn həmyerliləri ilə görüşsünlər, söhbət etsinlər, onları ziyafətlərə aparsınlar, nəqliyyatla, ünvanlarla bağlı çətinliklərini dəf etsinlər. Adanın dalınca "Bentli", "Leksus", "Porşe", "Roll-Roy" kimi maşınlarla gəlir, göndərir, hətta sürücülük edirdilər.

Ən ümdəsi o idi ki, bu şəxslərin bizdən aşacaq işləri yox idi. Onlar bunu söhbətlərdə də vurğuladılar, dedilər ki, bizim məqsədimiz öz ölkəmizdə tanınmaq deyil, bu ölkədə tanınaraq, sevilərək öz ölkəmizə yararlı olmaqdır. Odessadan görüşümüzlə gələn dostumuz vardı, yeganə arzusu imzasını tanıdığı şəxsləri üzbaşurət görmək idi.

Hamısı vətənpərvərdir. Baxırsan, hamısının evi-əşiyi, gözəl, bahalı maşınları, yaxşı qazancları var, kənardan harınlamış kimi də görünə bilərlər, amma sadədir, ən ümdəsi bağrından çıxdıqları xalqa sədaqətliyərlər və vətən sevdası ilə yaşayırlar, gözələrinin, ayaqlarının biri, ürəklərinin yansı burdadır.

Onlar üçün Azərbaycanda kimin iqtidarda, kimin müxalifətdə olmasının fərqi yoxdur. Kiyevdən baxanda onların gözüne yalnız üçrəngli bayrağımız və vətən görünür. Onlar hamıya eyni nəzərlərlə baxır, hamını eyni məhəbbətlə sevir... Amma bir "amma" da var. Bu da bizim bir millət olaraq en yaralı yerimizdir...

İntriqa və bir-birini çəke bilməmək, öcəşmək dünyanın hər bir yerində olan beş azərbaycanlının arasında olduğu kimi, Ukraynada da var.

Bunun ilk işartısını biz Ukraynadakı Azərbaycan səfirliyində olarkən duyduq. Səfir Eynulla Mədətli diaspor nümayəndələrindən danışarkən onların ikisinin daha fəal olduğunu, müəyyən məclislərdə həmin təşkilatların liderlərinin birinin sağ tərəfində, o birinin sol tərəfində durduğunu qeyd etdi və dərhal şübhələndik ki, heç də hər şey qaydasında deyil.

Mənim o iki şəxsin ikisiylə də ayrı-ayrılıqda geniş söhbət oldu. Hər ikisi intellektual adamdır, hər ikisi imkanlıdır, hər ikisi nüfuzludur, hər ikisi geniş əlaqələrə malikdir, hər ikisi vətənpərvərdir, hər ikisi... bir-birinə yaxşı münasibətdə deyil.

Mən onların arasındakı münaqişənin yalnız bezi detallarını bilərəm, təfərrüatlarını bilmirəm və hiss edirəm ki, ortada bir kitablıq söhbət var. Bole bilmədiklərinin nə olduğu da aydın deyil.

Bir də ortada bir güllə var. Güllə diaspor təşkilatımızın liderlərindən birinə atılıb, çiyinə deyib, ürəyini "yaralayıb". O, hesab edir ki, yaxın məsafədən atılmış dörd gülləni ona azərbaycanlılar atdırıb və yerdə qalan üçü də dəysəydi, o, indi heyatda olmayacaqdı.

Onun nəzərdə tutduğu liderlə də söhbət edərsən və görürsən ki, o, adama güllə atdıran birinə bənzəmir.

Güman ki, ortada üçüncü bir qüvvə var və nə məqsədləşə ortalıq bu cür gərginləşdirib, bir-birinə əla şəkildə tamamlayaraq daha da irəli gedə biləcək azərbaycanlıları daxili münaqişəyə cəlb edib.

Diasporumuzun ağısaqqallarından olan Firudin Məmmədov (58 ildir Ukraynada yaşayan bu şəxs prezidentlərlə, baş nazirlərlə, nazirlərlə oturub-duran, amma olduqca sadə bir adamdır) deyir ki, ermənilər bizdən az olsa da, parlamentdə təmsil olunurlar, nazir və nazir müavinləri kimi vəzifələrdə çalışırlar, biz isə hələ tam şəkildə birləşə bilmirik.

Diaspor rəhbərlərinin bu sətirlərin müəllifinə olan sayğısından, hörmətindən çıxış edərək istəyirəm ki, yaxın aylarda Ukraynaya yolum düşsə, söhbəti ayrı-ayrılıqda yox, hamıyla birlikdə aparay. Qoy hər kəs öz içindəkini söyləsin və birdəfəlik barışıq əldə olunsun. Biz də burdan durub Ukraynaya baxanda vətənin bir parçası olan, bir bayraq altında birləşən vahid bir təşkilat görmək istəyirik.

Avropa Şurasının insan haqları komissarı Nils Muiznieksin Bakıya ikigünlük səfəri başa çatıb. N.Muiznieksin səfəri hakimiyyətin siyasi məhbuslarla bağlı İşçi Qrupunun yaradılması ilə eyni vaxta təsadüf edirdi. Amma N.Muiznieksin Bakıdakı görüşlərinin gərgin keçməsi hakimiyyətin siyasi məhbus məsələsində gözlənilmədiyi kimi tam kompromisə hazır olmadığını da üzə çıxarıb. Hər halda Avropa Şurasının insan haqları komissarı Bakıdan nikbin ayrılmayıb. Onun xüsusilə ədliyyə naziri Fikrət Məmmədovla görüşünün gərgin atmosferdə keçdiyini özü də təsdiq edib.

Komissar ədliyyə naziri ilə görüşü haqda bunları deyib:

"Nazirə görüşməyə bu işlərin çoxundan, eləcə də QHT qanunvericiliyinin pozulması hallarından danışdım. Saxlananlar qanunsuz sahibkarlıq, səlahiyyətdən sui-istifadə, vergidən yayınmada ittiham olunur. Nazirə xatırladım - hakimiyyətə xəbərdarlıq etmişdim ki, QHT fəaliyyətinə məhdudiyətlər qanun pozuntularına gətirəcək. Dedim ki, normal QHT fəaliyyətini kriminalaşdırmaq Azərbaycanda insan hüquqları işini tamamilə mümkünsüz edir. Dedim ki, proqnozların özünü doğrultdu və sizi QHT qanununa yenidən baxmağa, parlamentin təklif etdiyi son dəyişiklikləri qəbul etməyə çağırıram. Söhbət çox çətin keçdi. Məncə, nazir mövqeyimi anladı. Ümid edirəm növbəti bir neçə ay ərzində QHT qanunu və onun tətbiqinə yenidən baxmaq imkanları yaranacaq. Venesiya Komissiyası da QHT qanunvericiliyi ilə bağlı rəyini açıqlayacaq. Bu, Azərbaycanla Avropa Şurası arasında fəaliyyət planında nəzərdə tutulub". ("Azadlıq" radiosu).

Komissar ədliyyə naziri Fikrət Məmmədovla REAL Hərəkatının lideri İlqar Məmmədov barəsində Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin qərarını da müzakirə etdiyini deyib: "Soruşdum ki, bu qərar yerli ədliyyə

İnsan haqları üzrə Avropa komissarı Bakıdan narazı qayıtdı

Nils Muiznieksə görə, hüquq müdafiəçilərinin həbs müddətinin uzadılması hakimiyyətin siyasi məhbus məsələsində tezliklə geri çəkilməyəcəyini göstərir; Ədliyyə naziri İlqar Məmmədovla bağlı nə deyib?..

Nils Muiznieks

sistemində digər işlər, əzelliklə də törətdikləri cinayətlərə görə deyil, susdurmaq üçün saxlanmış və ya məhkum edilmişlərin işləri barədə geniş müzakirələrə yol açdı mı? İlqar Məmmədov barəsində qərar məhz bu məqamı üzə çıxarıb. Nazir dedi ki, hakim pozuntuya yol veribse, cəzalanacaq. Məhkəmə bu işlərə, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin qərarlarının icrasını məsələsinə yenidən baxacaq. Onları çağırırdım ki, bu qərar xəbərdarlıq signalı kimi qəbul edib insanların şübhəli dəlillərlə saxlandığı və ya məhkum olunduğu digər işlərə yenidən baxsınlar".

"Sizdə növbəti bir neçə ay ərzində həbsdəki bezi şəxslərin buraxılacağına əminlik yarandı mı" sualını komissar belə cavablandırıb: "Mən əmin deyil-

əm. Vədlərə deyil, əməllərə inanıram. Azərbaycan hakimiyyətindən insan haqlarının durumunu yaxşılaşdırmaq üçün konkret işlər gözləyirəm".

Qeyd edək ki, komissar qeyd edib ki, Bakıda olarkən Rəşad Cəfərov, Leyla Yunus və İntiqam Əliyevin həbs müddəti uzadılıb: "Bu şəxslərin həbs müddətinin uzadılmasına heç bir əsas görmürəm, qərarları pisləyirəm. Məncə, Leyla Yunusun durumuna xüsusi diqqət ayrılmalıdır. Onun səhhətində ciddi problemlər var. Təcridxanada səhhəti daha da pisləşib, onun sağlıq durumu ilə saxlanma şəraiti arasında uyğunsuzluq var. Təkcə fiziki deyil, psixi durumu da yaxşı deyil. Onunla görüşəndə ciddi emosional stress içindəydi".

Muiznieks deyib ki, Leyla

Yunus ona təcridxanada döyülməsindən də danışdı: "Bunu yoxlamaq imkanında deyiləm, ancaq gördüyüm odur ki, təcridxanada qalmağın onun səhhətini daha da ağırlaşdırır. Hakimiyyətə Leyla Yunusu tezliklə buraxmağa çağırıram".

Qeyd edək ki, "İsmayillı işi" üzrə Şəkidə baş tutmuş məhkəmədə hakim Rəşad Hüseynov olub. Məhkəmənin qərarı ilə REAL sədri 7 il azadlıqdan məhrum edilib. Sentyabrın 24-də Şəki Apelyasiya Məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin verdiyi qərarı qüvvədə saxlayıb.

Oktyabrın 14-də isə Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi isə REAL sədri İlqar Məmmədovla bağlı qərarı qəti qüvvəyə minib. Məhkəmənin qərarına əsasən, İlqar Məmmədov azad olunmalı, Azərbaycan dövləti dəymiş mənəvi ziyana görə ona 22 min avro təminat ödəməlidir.

Ancaq avqustun 8-də Azərbaycan hökuməti Avropa Məhkəməsinin qərarından Böyük Palataya müraciət edib. Oktyabrın 13-də kollegiya müraciəti baxıb və onu Böyük Palataya baxışına verməkdən imtina edib. Bununla da Məhkəmənin mayda çıxardığı qərar qəti qüvvəyə minib. Məhkəmənin qərarı ilə İlqar Məmmədov 3 ay ərzində azadlığa buraxılmalıdır.

Xəbər xidməti

İşçi Qrupun bərpası Qərblə problemləri həll edəcək?

Azərbaycan hakimiyyəti 6 ildən sonra insan haqları üzrə İşçi Qrupun fəaliyyətinin bərpasına razılıq verdi. Artıq parlamentdə 22 oktyabrda problemlə məhbusların işi üzrə İşçi Qrupun 6 illik fasilədən sonra ilk iclası keçirildi. Bu qrup 2005-2008-ci illər arasında fəaliyyət göstərmişdir. Qrupda hökumət, parlament nümayəndələri və hüquq müdafiəçiləri təmsil olunurlar.

Bu qrupun fəaliyyətinin Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Avropa Şurasının baş katibi Turbyorn Yaqland arasındakı razılaşma əsasında bərpa edildiyi deyilir. Avqustun 12-də İlham Əliyevlə telefonla danışan Turbyorn Yaqland bəyanat yayıb bildirmişdi ki, problemlə məhbusların işi üzrə işçi qrupu yenidən təşkil ediləcək və bu qrup Avropa Şurasının nümayəndəsi də daxil olacaq. Qrupun başqa

Bu barədə birmənalı rəy yoxdur

üzvlərlə genişləndirilməsi də proqnozlaşdırılır.

Bir sıra ekspertlər və müxalifətçilər hesab edir ki, hakimiyyətin sözügedən İşçi Qrupu bərpa etməsi Qərblə son vaxtlar siyasi məhbuslar prob-

leminə görə yaranan gərginliyi xeyli dərəcədə yumşalda bilər.

İşçi Qrupunu bərpa etməklə hakimiyyətin Qərblə münasibətlərinin normallaşmayacağına düşünənlər də var. AXCP sədrinin müavini Fuad Qəhrə-

manlı isə hesab edir ki, İşçi Qrupun fəaliyyətinin bərpası artıq repressiyalar fəslinin başa çatmasıdır. F.Qəhrəmanlı facebook səhifəsində yazıb ki, hakimiyyət indi nəinki repressiyaları davam etdirə bilmir, əksinə, siyasi məhbus məsələsini həll etməyə çalışdığı görüntüsünü yaratmağa çalışır: "Siyasi məhbuslarla bağlı İşçi Qrupun yaradılması, İlham Əliyevin əfv fərmanında 4 nəfər siyasi məhbusun azad edilməsi, bütün bunlar imitasiya olsa da hakimiyyətin beynəlxalq və daxili təzyiqlər qarşısında məcburi geri çəkilməsinin əlamətləridir. ABS Dövlət Departamenti, Avropa Şurası baş katibi Yaqland hakimiyyətin bu addımlarının kifayət etmədiyini, siyasi məhbusların azad edilməsinin başa çatmasını gözlədiklərini bildiriblər. Göründüyü kimi, artıq dünyanı imitasiya xarakterli addımlarla sakitləşdirmək mümkün deyil. Eləcə də ölkə müxalifəti-Milli Şura da iqtidarın siyasi məhbus məsələsi ilə bağlı imitasiya xarakterli addımları ilə razılaşmaq niyyətində deyil. Ona görə də artıq Milli Şura üzvləri yeni mitinqlər keçirilməsi tələblərini səsləndirməkdədirlər".

E.SEVİDAĞA

"Baxış bucağı"

"Turan" İnformasiya Agentliyinin direktoru, özünün nikbinlik aşlayan proqnozları ilə Azərbaycanın sərhədlərini aşaraq avropalıları da təəccübləndirməyi bacaran Mehman Əliyevin 57 yaş tamam oldu. Azərbaycanın gündəmindən bəhs edən bu dəfəki söhbətimiz zamanı yenə nikbin danışdı, dəyişikliyə böyük inamının olduğunu bir daha söylədi və yarızarafat-yarıgerçək "mənim bürcüm güclü bürcdür" deyərək, əlavəsini eləməyi də unutmadı. İlk sualımız yenidən qayıtdığı Avropa səfərinin özəllikləri barədə oldu:

- Mehman bəy, sırr deyilsə, Avropa səfəriniz nə ilə bağlı idi?

- Son vaxtlar mən bir sıra tədbirlərdə ekspert kimi iştirak edirəm. Ekspertlərimiz də qalmaqala, deyilənlər hamını. Ona görə indi mənə tez-tez çağırırlar ki, müzakirələrə qatılıım. Qafqaz, Avrasiya üzrə konfransda olmuşdum, indi postsovet məkanındakı durumla bağlı tədbir idi. Rusiyadan, Çexistan, Ukrayna, Belarus və Ermənistandan nümayəndələr var idi. Şərqi Tərəfdaşlığı çərçivəsində müzakirələr bu dəfə Oslo da aparıldı. Dekabrın əvvəli Brüsseldə və İsveçrədə olacaq, eyni vaxta düşdüyündən deyəsən, mən İsveçrəyə gedəcəyəm.

- Müzakirələrin gedişatı necə oldu?

- Vəziyyəti qiymətləndirdik. Vəziyyət kifayət qədər ağırdır. Hər ölkə üzrə durumdan danışıldı. Məsələn, Rusiyadakı, Belarusdakı durumdan bəhs olundu. Hətta gileyləndilər ki, Belarusu yaddan çıxarıblar, sanki bu ölkə keçmişdir. Düzdür, özləri də qeyd edirdilər ki, Lukaşenko tərəfdən təzyiqlər, həbslər yoxdur, xeyli mülayimləşib. Amma problem olduğu kimi qalır. Bütövlükdə vəziyyət bütün ölkələrdə oxşardır.

- Azərbaycanı Avropa ilə bağlı konkret nə danışıldı?

- Norveçdən olan bir professor çıxış edib dedi ki, bu ölkələr hibrid dövrünü yaşayırlar, demokratiya ilə avtoritarizm arasında qalıblar. Yəni nə demokratiya var, nə kapitalizm keçə bilmirlər və s. Mən də etiraz etdim, dedim ki, yox, siz səhv edirsiniz. Rusiya və Azərbaycanı misal gətirdim. Dedim Azərbaycan düzdür, hibriddir, ancaq artıq demokratiya və avtoritarizm arasında yox, avtoritarizm və totalitarizm arasında ki hibriddir. Avtoritarizmin totalitarizmdən fərqi ondan ibarətdir ki, avtoritarizm dövründə azad iqtisadiyyat ola bilər. Məsələn, Çili, Paraqway, Honkonq, Çində azad iqtisadiyyat mövcuddur. Heç olmasa azad iqtisadiyyat olan yerdə müəyyən azadlıqlar var. Yeni heç olmasa vətəndaşların iqtisadi hüquqları qorunur və bu da öz bəhrəsini verir. Amma bizdə azad iqtisadiyyat da yoxdur. Bizdə azad iqtisadiyyat 1993-cü ildən sonra boğulmağa başladı. Bütün iqtisadi subyektlər nəzarətə götürüldü. Bizdə heç bir iqtisadi subyekt hansısa bir müxalif siyasi partiya, ya qəzet, ya QHT-yə yardım edə bilməz, çünki dərhal onun əllərini kəsirlər. Mən hələ başqa şeylər demirəm... Sonralar isə siyasi partiyaları, QHT-ni,

medianı darmadağın etdilər. Bu, avtoritarizmle totalitarizm arasındakı hibridin əlamətləridir. O mənada Rusiyada da həmin şeyi Putin etdi, hakimiyyətə gələn kimi ilk növbədə olibarxlarla, Xodorkovski, Beresovskiyə və digərlərinə hücum etdi. Sonra isə medianın, QHT-nin üstünə getdi. Eyni vəziyyətdir, ssenarilər bənzərdir. Ona görə də Özbəkistan, Qazaxıstan, Rusiya və Azərbaycanda bənzər durumlar var. Mən bunu totalitarizmə meyillilik kimi qiymətləndirdim.

ratiya, iqtisadi azadlıqlar... Enerji istiqamətində problem yoxdur, iş gedir. Əsas siyasi-iqtisadi gedişləri gözləmək olar. Ona görə də müəyyən islahatların aparılması, formatların yaradılması, necə ki, siyasi məbuslarla bağlı işçi qrupu bərpə edildi, sabah siyasi, iqtisadi istiqamətdə də bir qrupun yaradılması mümkündür. İqtisadi istiqamətdə belə bir aktivliyin olmasını gözləmək olar. Çünki neftin qiyməti də düşür. Mən sizə bir informasiya verirəm, eybi yox, qoy "Yeni Müsavat"

təxminən 14-17 partiya var. Artıq bunu seçkiqabağı platforma kimi qiymətləndirmək olar. İndi bunların bir araya gəlməsini seçkilərə hazırlıq kimi qiymətləndirmək olar. Ancaq kənar müşahidəçi kimi bunu deyə bilmərəm ki, partiyaların daxilində seçki, ya hansısa bir kompromis mövzusu müzakirə olunur. Hələ ki, telekanallarda müxalifət partiyalarına qarşı qərəzli çıxışlar və mediadan sui-istifadə edərək, jurnalist peşə etikodeksini pozaraq təhqiramiz informasiya və sü-

arasındakı problemlər yeni bir şey deyil. Bu, uzunmüddətli bir problemdir. Gah bir-birini sevir, gah da sevmirlər, bu, yeni bir şey deyil. Bu, heç mənə maraqlandırmır da. Açıq, heç izləmirəm də. Sabah AXCP və Müsavat birləşib hansısa bir blok yaratsa və bir yerdə seçkiyə getsə, mən heç təəccüblənmərəm.

- Yeri gəlmişkən, Allah qoy-sa siz günün birində övladınıza toy edəndə dəvət edəcəyiniz qonaqların siyasi mənsubiyyətini nəzərə alacaqsınız?

göstərə bilər? Müşahidəçilərə görə Azərbaycan hakimiyyəti xarici diktaları nəzərə almamaq, öz iradəsinə uyğun addım atmaq kursunu yürüdür. Belədirmi?

- Yox. Azərbaycan hakimiyyəti Qərbdə ciddi gücə, təsirə malik olan tərəflə münasibətlər qurur. Avropa Şurası, Avropa Parlamenti və s. kimi qurumlar bu siyasəti müəyyənləşdirmir, yaxud həll etmir. Onların funksiyası biz tipli ölkələri yavaş-yavaş Avropa standartlarına yaxınlaşdırmaq, onlara uyğunlaşdırmaqdır. Onla-

"Azərbaycan hökuməti hətta bp-dən xahiş edib ki..."

"Azərbaycan hökuməti hətta bp-dən xahiş edib ki..."

Mehman Əliyev: "Avropada mənə deyirlər ki, siz çox optimistsiniz, hətta bəzən şübhələnirlər ki, bu, niyə optimist danışır"

"Parlamentin siması bir az dəyişəcək"

- Siz Avropa səfərində olanda hakimiyyət siyasi məbus məsələsi ilə bağlı İşçi Qrupunun bərpasına qərar verdi, QHT-lərlər görüş keçirildi. Bu, qarşıda siyasi açılışın olacağına anons kimi dəyərləndirildi. Eyni zamanda ölkədə yeni siyasi proseslərin başlanacağı barədə sizin "Yeni Müsavat" a açıqladığınız proqnozların doğrulduğunu deyənərlər oldu...

- Mən hələ deməzdim ki, bu, artıq bir addımdır. Düzdür, bunların olacağı gözlənilən idi. Bunu o cür də qiymətləndirmək olar ki, bu, mən dediyim həmin prosesin başlanğıcıdır. Amma əsas bu qurumun verdiyi nəticələrdən asılı olacaq ki, biz nəyin şahidi ola bilirik. Olmayan yerdə hansısa qurumun yaradılmasını əlbəttə ki, bu istiqamətdə müsbət addım kimi qiymətləndirmək olar.

- Bundan sonrakı gözləntiləriniz nədən ibarətdir?

- Avropada pessimizm var. Mənə həmişə deyirlər ki, siz çox optimistsiniz. Hətta bəzən şübhələnirlər ki, bu, niyə belə bir durumda optimist danışır. Bəlkə də mən Azərbaycandan tək optimistəm. O mənada mən də onlara deyirəm ki, müəyyən görüntülər var, addımların atılacağını gözləyirəm. Ancaq onlarda Azərbaycana daha çox pessimist baxış var. Həsəb edirəm ki, yanvardan hansısa yeni siyasətin, yeni kursun elan olunması baş verə bilər.

- Yeni kursu necə təsvir edə bilərsiniz?

- Birinci növbədə Avropa Birliyi ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi məsələsi var. Bu da bütün sahələri əhatə edəcək. Demok-

vat" versin. Bu il iki neft platforması təmirə getməli idi, Azərbaycan hökuməti hətta bp-dən xahiş edib ki, heç olmasa birini saxlayın ki, neftin istehsalı aşağı düşməsin. Bu da o deməkdir ki, hardasa 1-1,5 mln. ton əlavə neft gələcək. Bu isə təqribən 8 milyon deməkdir. Deməli, Azərbaycan hökumətinin bu gün 8 milyona ehtiyacı var. Yəni əvvəlki kimi pul çoxdur deyərək, pulları səpələmək məsələsi yoxdur. Əgər belə bir addıma əl atırlarsa, deməli vəziyyət o qədər də yaxşı deyil. İqtisadi vəziyyət onu tələb edir ki, müəyyən aktivlik olsun. Subyektləri boğmaqla ki, "gətir əlavə pul ver", bu, çıxış yolu deyil. Çıxış yolu insanlara daha çox azadlıq vermək, iqtisadi imkan yaratmaqdır. Bu gün Rusiya bazarının özünün xeyli mallara ehtiyacı var, biz bu bazara daxil ola bilirik. Ancaq iqtisadi azadlıqlar olmadan bir sıra işləri görmək mümkün deyil.

- Siyasi istiqamətdə nə baş verə bilər? Xüsusilə də gələnlə parlament seçkiləri ilədir. Qanunvericiliyə dəyişiklik kimi məsələlərə gedilə bilərmi?

- Qanunvericiliyə dəyişiklik mümkündür. Ancaq mənə, bu, sövdələmiş bir seçki prosesinə olacaq. Xeyli "müxalifət" partiyaları, yaxud tanınmış sərbəst şəxslər parlamentə düşəcəklər. Yeni parlamentin siması bir az dəyişəcək. O mənada ki, daha peşəkər və müəyyən siyasi palitrani təmsil edən parlament olacaq. Ancaq azad seçkidən söhbət gedə bilməz. Biz hələ buna hazır deyilik. Yəni idarə olunan demokratiyadan söhbət gedəcək. Müxalifətin yeni yaratdığı mərkəzdə

"Yanvardan hansısa yeni siyasətin, yeni kursun elan olunması baş verə bilər"

jetlər verirlər. Hələ ki, açıq şəkildə açıq formada yeni bir kurs elan olunmayıb və vəziyyət əvvəlki kimidir.

- Müxalifət heç də ürəkaçan olmayan münasibətlər sistemi ilə parlament seçkiləri ilə adlayır. İttihamlar səngimir. Bu situasiya barədə nə düşünürsünüz?

- Artıq mərkəzin yaradılması ilə ilk addım atılıb. Ancaq qurum olsa da, real olaraq ortada heç bir iş yoxdur.

- Bu da var ki, AXCP ilə Müsavatın münasibətləri heç də normal deyil. Bu, Milli Şuranın mitinqində də özünü aydın göstərdi.

- Milli Şura mən dediyim formatın üzvü deyil. Milli Şura ilə, konkret AXCP ilə Müsavat

- Hələ ki, bu barədə danışmaq mənə üçün tezdir. Amma mənə, qızımın toyuna kimi sə çağıranda siyasi mənsubiyyət məsələsi o qədər də əhəmiyyət kəsb etməyəcək. 5-10 il sonradan söhbət gedir. Ancaq indi olsaydı, yenə də mənə üçün bu, problem deyil.

Mənə kiminsə çağırması, ya çağırılmaması problemi var. Çünki kimlərsə mənə yaxındır, ancaq kimlərsə çox uzaq olmaq istəyir. Söhbət hakimiyyətdən gedirsə, əksəriyyət bu mövqedədir, yeni qorxurlar. Son vaxtlar toy mövzusunda danışılanlar isə boş şeydir.

- Avropa Şurasının komissarı Bakı səfərindən sonra yenə tənqid elədi. Onun səfəri vəziyyətə hansı təsiri

rın başqa heç bir vəzifəsi və təsiri yoxdur.

- Güclü və ciddi qüvvə deyərək söhbət kimlərdən gedir?

- İlk növbədə ABŞ hökuməti, nəhəng korporasiyalar, ECSON, bp, Şevron və s. kimi maliyyə dairələri. Kifayət qədər gücə, təsirə malik olan mərkəzlər var. Hansısa səfərin də burdakı addımlara müəyyən dərəcədə təsiri ola bilər. İşçi Qrupunun yaradılması da Avropa Şurasına işarədir ki, "görürsünüz, siz istədiniz, biz bunu yaratdıq". Amma İşçi Qrupu avqustda yaranmalı idi. Noyabrın 1-də Azərbaycanın Avropa Şurası Nazirlər komitəsinə sədrlik müddəti bitir. Onda da hesabat verəcəklər ki, biz İşçi Qrupu yaratmışıq, artıq iş gedir, məbuslar buraxılacaq və yəqin ki, sabah da buraxacaqlar. Ən azı vaxtilə məhkum olunmuşların yarısı buraxılacaq. Yeni tutulanların məsələsi başqadır. Yeni bu, görüntü və bir mesajdır ki, biz sizi eşidirik, nəzərə alır və əməl edirik.

- Bu gün bir çox QHT təmsilçiləri ölkəni tərk edib.

- Bu tipli gedişlər onunla bağlı deyil ki, onlar burda hansısa ciddi təzyiqlərlə üzləmişdi, onların şəxsi həyatı üçün hansısa bir təhlükə var idi, izləyirdilər, ona görə qaçmağa məcbur idilər. Sadəcə olaraq vəziyyətdən istifadə ediblər ki, Azərbaycanda tuthatutdur, özləri üçün daha yaxşı şərait əldə etmək üçün getməyə qərar veriblər. Başqa bir şey yoxdur.

- Avropada sizə bu "təhlükəli ölkə"yə qayıtmamaq tövsiyəsinə verən olmadı ki?

- Yox, mənə belə söz deməyiblər. Mənim üçün Avropanın qapılan həmişə açıqdır, lakin mən o qapılardan içəri keçmək fikrində deyiləm.

- Bəs, "danlanmaq"dan ehtiyatlanmırsınız?

- Dünyanın gedişlərini bilmək olmaz. Sən burda aradan çıxıb bilərsən, amma təyyarədən düşəndə ölə bilərsən. Yeni taleyin hökmündən qaçmaq mümkün deyil. Hər şey ola bilər, burda da, orda da. Məgər Avropada insanlar ölmür? Biz yol seçmiş ki, burda nə isə dəyişək və bunu etməliyik. Mən inanıram ki, edəcəyik və alınacaq, bu ölkə normal bir dövlətə çevriləcək. O mənada ölkədə davam etmək lazımdır...

Tarixin geriyə verilməsi

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Yaxud mağara sakinlərinin qədimlik nostalgiası

Artıq hökumətin bu "əqrəb oyunları" məni boğaza yığmaqdadır. İldə iki dəfə saati dala-qabağa çək-məyi nəzərdə tuturam. Gah "yay vaxtına" keçirik, gah "qış vaxtına". Heç yaz və payız vaxtı olmur sanki. Təbiət də bunun acığına bu il yaydan birbaşa qışa keçdi, payız fəslini hiss etmədik.

İndi sizə 26 oktyabr gecəsi, saat 5-də başıma gələnləri danışım. Sən demə, telefon və kompüterimdə vaxtı avtomatik dəyişmə proqramını aktiv eləmişəm, yadımdan çıxıb. O üzdən gecə saat 5-də tarixi missiyamı - evdəki bütün saatları tənzimləməyi başlayarkən əcaib duruma düşdüm. Götürüb telefondakı saati geri çəkmək istəyirəm, baxıram saat 4-ü göstərir. Fikir vermədim, bir saat da çəkdim, oldu 3. Hətta telefon sanki nəse hiss eləmişdi (elə-belə "ağıllı telefon" demirlər ki), dirəşib zamanda geri getmək istəmərdi. Sonra durumu anladım, bu dəfə zamanı qabağa verdim. Bax, camaatın dediyi "günah bizdə deyil, zamanə korlanıb" söhbəti o anda mənə çatdı. Korlanmasın neyləsin? Zamanı nə qədər ora-bura çəkmək olar?

Ümumən götürəndə, yapist yoldaşlar zamanla, tarixlə əməlləcə məzələnilir. Hər gün ordan-burdan cürbəcür gülməli "tarix" çıxardılar. Arxeologiya elmimizin üzünə də bu yöndə ciddi dövlət və partiya vəzifəsi qoyulmuşdur. Bunlardan ən sonuncusu "Salyan rayonunun 2800 illiyi" anekdotudur.

Oktyabrın 24-25-də Salyan şəhərində icra hakimiyyətinin keçirdiyi bu gülməli tədbirin foto və videoları internetdə var, istəsəniz tapıb əyani baxa bilərsiniz. Əsl multfilmidir: 3-4 nəfər taxta gəmi maketinin içinə girib yolla gedir, qıraqda da mavi parça dalğalandırırlar, guya bu da dənizdir. Qədim qılınc-qalxanlı döyüşçülər, motosikletçilər, prezidentin şekli vurulan hava şarı, Məşədi İbadın və Salyan ərazisində yaşayan heyvanların müqəvvası, küçədə kabab çəkib yeyən icra başçısı (sözləşib, bu küçədə kabablamaq təzə dövlətçilik trendidir, bütün bayramlarda və rəsmi dövrlər tədbirlərində mütləq kimsə kabab tıxır)... Xülasə, tədbirdə hər şey var idi, birce bu Salyanın 2800 illiyini hardan çıxartmışdılar, o yox idi.

O üzdən mənə maraqlı gəldi, internetdə axtarış verdim. Güc-bəla ilə 2-3 il öncəyə məxsus bir-iki xırda, yarımçıq informasiya tapdım. Sən demə, 2011-ci ildə Ələt-Masallı yolunun Salyandan keçən hissəsinin çəkilişində qazıntı zamanı Babazanlı adlı hissədə 20-yə yaxın küp qəbir tapılıb. Ekskavatorlar qəbirləri pis günə qoyub. Bəlkə də bu səbəbdən internetdə bu qazıntıların heç bir fotosu yoxdur. Ən gülməli isə, guya Babazanlı qazıntısına aid yeganə fotodur - ilk baxışdan aydın görünür ki, bu fotoda əcnəbi görkəmli bir qadın arxeoloq qədim yunan mədəniyyətinə aid amforaların qalıqlarını torpaqdan çıxardır.

"Alimlərimiz" guya ilkin baxışla bu qəbirlərin 2800 il qabağa aid olduğunu tapıblar. (AzərTAc-dakı məlumatda 2500 il yazılmışdı. Bizim tarixçi lotular üçün 300-500 il önəm daşımır. Əsas odur hakimiyyətin sifarişini yerinə yetirib, misal üçün, siyasi dustaq Leyla Yunusun elmi işini ləğv edərsən). Ta bu "ilkin baxış" niyə dəqiq, elmi şəkildə əsaslandırılmır, tapıntının yaşı qurğularda öyrənilir - kimsəni maraqlandırmır.

Amma əsas "hurrey"dir, xalqa ucuz tamaşalar göstər-məkdir. Bu məqsədlə keçən ilin oktyabrında prezident sərəncamı verilibmiş: "Muğan-Babazanlı abidələrinin 2800 illiyi qeyd olunsun". Demək Salyan icra hakimi Tahir müəllimin iki-üç gün qabaq rayonda göstərdiyi sirk bu sərəncama görə imiş. Sadəcə, işbazlar mərkəzin təlimatını düzgün qavrayıblar, "Babazanlı-nın 2800 illiyi" dönüb olub "Salyanın 2800 illiyi". Niyə də olmasın? Salyan 2508 yaşını qutlayan Gəncədən kəm deyil ki?! Hətta ondan qədimdir.

Əlbəttə, mən yenə qeyd edirəm ki, bu cür tamaşaları, sirk proqramlarını dəstəkləyirəm. Misal üçün, bir az qabaq Sumqayıtın 5 min illiyi tədbirlərinə Rusiyadan barabançı qızlar qrupu gətirmişdilər, yerli cavanların, qastarbayter həyatına hazırlaşanların gözü-könlü açılmışdı. Hər kəs çalışırdı o qızların baldırı ilə şəkil çəkirdisən.

Amma Salyan-Babazanlının 2800 illiyini qeyd edəndə heç olmasa bu Babazanlının bir-iki şeklini də çəkib meydana qoyun, camaat baxsın. Misal üçün, ermənilər tarixi saxta-laşdıranda belə edirlər - şəkil də olur. Düzgün təkrarlayın da bə!

Tarixi dala verəndə güzgüyə baxmaq lazımdır ki, camaat təkerin altında qalmasın.

Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu erməni jurnalist Etyen Mahçupyanı özünə baş məsləhətçi təyin edib. Daha əvvəl "Aqıl İnsanlar Heyəti"nin üzvü olan Mahçupyan köşə yazarı kimi tanınır. Türkiyə mətbuatının məlumatına görə, E.Mahçupyan müşavirlik təklifini Davudoğlu "Aqıl İnsanlar Heyəti"nin toplantısı zamanı ikili görüşdə verib. İkinci isə bu təklifi qəbul edib.

1950-ci ildə Türkiyədə anadan olan Etyen Mahçupyan 1972-ci ildə Boğaziçi Universitetini bitirib, 1974-də həmin universitetdə magistr, 1977-ci ildə isə Ankara Universitetində siyasi elmlər fakültəsində magistr dərəcəsinə alıb. 1996-cı ilə qədər əvvəl müəllim, daha sonra isə müxtəlif şirkətlərdə çalışan Mahçupyan 1997-ci ildən "Radikal" qəzetində köşə yazarı kimi fəaliyyətə başlayıb. 2000-ci ildə "Radikal"dan ayrılaraq "Yeni Minil" qəzetinə keçən Mahçupyan bir il sonra "Zaman" qəzetində yazar olaraq çalışmağa başlayıb. 2007-ci ildə "Aqos" qəzetinin baş redaktoru Hrant Dinkin öldürülməsindən sonra Mahçupyan bu qəzetə rəhbərlik edir. 2010-cu ildə isə yenidən "Zaman" qəzetinə qayıdaraq köşə yazarı kimi fəaliyyətini davam etdirir. Bu il may ayında "Zaman" qəzetində fəaliyyətini dayandıran Mahçupyan oktyabrda baş müşavirlik vəzifəsinə gətirilib.

Qeyd edək ki, Etyen Mahçupyan Türkiyədə baş nazirin baş müşaviri vəzifəsini tutmuş ilk qeyri-müsəlmandır. Ancaq bu təyinat birmənalı qarşılanmayıb. Bir erməninin Türkiyədə baş nazirin baş məsləhətçisi təyin olunmasının təhdid edən və müdafiə edənlər var. **Deputat Fazil Mustafa** öz facebook hesabında yazıb ki, bundan sonra Türkiyə hökumətinin Dağlıq Qarabağla bağlı fikir və mülahizələrini ciddi şəkildə araşdırmaq lazım gələcək. F.Mustafa yazıb ki, bu addım daha çox qondarma "erməni soyqırımının" 100 illiyi ilə bağlı atılıb. Sitat: "Qondarma erməni soyqırımının 100 illiyinə 6 ay qala Türkiyə hökuməti ilk həmləsini etmiş görünür. Erməni əsilli jurnalist-yazıçı Etyen Mahçupyan Türkiyə Cümhuriyyəti baş nazirinin baş müşaviri təyin olunub. Yəni göstərəcəklər ki, əgər bizdə soyqırım olsaydı, erməni əsilli bir şəxs hökumətdə post tuta bilməzdi. Bil-mirəm təbrik teleqramı göndərək, yoxsa sevincimizi içimizdə boğaq. Əlbəttə, erməni də olsa, Türkiyə vətəndaşdır, istənilən posta gətirilə bilər, ancaq vərə-cəyi məsləhətlərin və tövsiyələrin nəticələrini xüsusilə Azərbaycanca ciddi təhlil etmək lazım gələcək".

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı isə Türkiyə hökumət başçısının son təyinatını "uğursuz addım" adlandırıb. "Yeni Müsavat"a açıqlamasında A.Nağı bildirib ki, Əhməd Davudoğlunun bu addımı ermənilərin türklərə münasibətini dəyişmə-yəcəkdir: "Bu, uğursuz addımdır. Düşməni düşmənçiliyindən qalmır, bu erməninin bas redaktor olduğu "Aqos" qəzeti bu gün də anti-türk təbliğatı ilə məşğuldur, onlar öz əməllərini yerə qoyurlar. Hər hansı müsbət jestlə onları dəyişmək, dost eləmək mümkün deyil. Əhməd Davudoğlu baş nazirliyini bu hərəkəti

Davudoğlunun özünə erməni müşaviri təyin etməsinə iki fərqli münasibət

Akif Nağı:
 "Türkün erməni məsləhətçisinə ehtiyacı yoxdur, özlərini niyə alçaldırırlar?"

ilə çox pis başlayır. Bununla ermənilərin qarşısında hansısa suçlarının olduğunu dolayısı ilə təsdiqləyir. Ermənilərə heç bir məsələdə güzəştə getmək lazım deyil, bu cür addımlarla onlar ayaq alır, daha həyasız olurlar. Erməniləri sərt tədbirlərlə başa salmaq lazımdır ki, Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı iddialarında haqsızdırlar. Bəlkə bu yolla ağılları başlarına gələ. Türkün erməni müşavirinə, məsləhətçisinə ehtiyacı yoxdur. Özlərini niyə bu qədər alçaldırırlar?"

Mövzunu "Yeni Müsavat"a şərh edən **ekspert Orxan Qafarlı** isə deyir ki, Mahçupyanın müşavir təyini edilməsi məzələnilən idi. Ekspertin sözlərinə görə, Türkiyə hökumətinin bu addımı atmaqda iki əsas məqsədi var: "Birincisi, əlbəttə yaxınlaşan 2015-ci ilə bağlıdır. İkincisi isə Türkiyədə sözdə erməni soyqırımının 100 ilinin yaxınlaşması ilə bağlı başlanılan "Adil Hafiza" layihəsini nəzarətdə saxlamaqdır. Türkiyədə bir qrup erməni və hökumətə yaxın qruplar Ankara ilə İrəvan və erməni diasporu arasında münasibətləri düzəltmək üçün "Adil Hafiza" layihəsini başladılıb. Bu layihədə əsas məqsəd hər iki tərəfin istəklərini nəzərə alaraq iki xalqı bir-birinə yaxınlaşdırmaqdır. Yeni 1915-ci il olaylarına həm də Türkiyə perspektivindən baxmaqda. Belə ki, bununla 1915-ci ildə bir erməni qətləmi olduğu və bu sırada çoxlu sayda kürd və türkün öldürüldüyünün qəbul edilməsini nəzərdə tutur. Bu layihə müəllifləri iddia edir ki, erməni qətləmi öncədən planlaşdırılıb. Sürgün nəticəsində hər iki xalqın nümayəndələri qırılıb. Etyen Mahçupyan bu layihənin fikir müəlliflərindəndir. Və böyük ehtimal nəzərdə tutu-

Fazil Mustafa:
 "Qondarma soyqırımın 100 illiyinə 6 ay qalmış Türkiyə hökuməti ilk həmləsini etmiş görünür"

lur ki, o bu prosesi Davudoğlu ilə birlikdə 2015-ci ildə həyata keçirəcəklər. Etyen Mahçupyan hazırkı iqtidara çox yaxın şəxsdir. Hökuməti tənqid etməz, əksinə, dəstəkləyən yazıları ilə tanınır".

Qeyd edək ki, bu arada hazırda Türkiyənin bir sıra media quruluşlarında Dağlıq Qarabağdan reportajlar verilir. Belə ki Avropa fondlarının dəstəyi ilə qardaş ölkənin bir qrup erməni

əsilli jurnalisti hazırda Qarabağdadır, ancaq hələlik Ankaranın bu məsələyə münasibəti ortada yoxdur. Hazırda Dağlıq Qarabağda olan jurnalistlərin dəqiq sayı bəlli deyil, amma ehtimal olunan jurnalist siyahısı bunlardır: Arat Dink, Ardaşez Marqosyan, Aris Nalçı, Qaro Paylan, Harutyun Özer, Karin Karakaşlı, Kenan Yenice, Hayko Bağdad, Anna Turay, Nazar Binatlı, Nazar Büyüm, Ohannes Kılıçdağı, Rober Koptaş, Sebo Aslanlı,

Orxan Qafarlı:
 "Etyen Mahçupyan hazırkı iqtidara çox yaxın şəxsdir"

Şake Yalçın, Tatyos Bebek, Yetvart Danzikyan.

Türkiyəli jurnalistlərin Dağlıq Qarabağ səfərinin Azərbaycan hökuməti ilə razılaşdırılmadığı məlum deyil. Ancaq o da məlumdur ki, T24 xəbər saytının köşə yazarı Aris Nalçı erməni separatizmini dəstəkləyən yazı yazıb. "Aqos" qəzetində isə Ali-ne Ozinan adlı müəllifin eyni formada yazıları dərc olunur.

□ **KƏNAN**

AKP özünün qatı tənqidçisini həbs edir

Türkiyə polisi ünlü köşə yazarlarından Soner Yalçını saxlayıb. "Sözcü" qəzetinin və OdaTV.com saytının müəlliflərindən olan S.Yalçını polis dünən səhər saat 5-də konfrans üçün getdiyi Dənizlidə həbs edib.

Sübh tezdən yazarın qaldığı otele gələn polisler Soner Yalçına Ankara Məhkəməsinin onun haqqında çıxardığı həbs orderini təqdim edib, daha sonra isə polis idarəsinə aparıblar. Ardınca yazar tibb yoxlamasından keçirilmək üçün xəstəxanaya aparılıb.

Dənizli Vəkillər Kollegiyası başkanı Müjdat İlhan və Atatürkçü Düşüncə Dərnəyi Dənizli bölməsinin başqanlarından Güllizar Biçer Karacanın səyləri ilə Soner Yalçın zamanı buraxılıb. Bir neçə saat sonra Soner Yalçın məhkəmədə ifadə verəcək.

Məhkəməyə qədər mətbuat konfransı keçirəcəyini bildiren Yalçın hansı iş üzrə haqqında həbs qərarı çıxarıldığını açıqlama-yıb. Yalçın polislərin səhər saat 5-də otele basqını da özünə-məxsus yorumlayıb: "Qabaqlar polisler saat 5.30-da gəlirdilər. Saatlar geri çəkilib axı, ona görə, 5-də gəlmişdilər". Bununla Soner Yalçın AKP iqtidarını sarsıdan 17 dekabr Böyük Rüşvət Əməliyyatına işarə vurub. Həmin gün əməliyyat 5.30-da başlamışdı.

Soner Yalçın AKP iqtidarının sərt tənqidçilərindəndir. Yazar dəfələrlə hakim komandanı Türkiyə Cümhuriyyətinin təməllərini sarsıtmaqda, PKK və İŞİD-ə bağlı yanlış siyasət yürütməkdə ittiham edib.

□ **Aygün MURADXANLI**

Soner Yalçın

Bu gün Fransanın paytaxtı Parisdə Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri - İlham Əliyev və Serj Sərkisyan arasında növbəti görüş olacaq. Fransa prezidenti Fransua Ollandın aylardır davam edən təşəbbüskarlığının nəticəsi olaraq reallaşacaq bu təmas 2014-cü il ildə sayca üçüncü olacaq.

Bundan əvvəl prezidentlər sentyabrda - NATO-nun Uels sammiti çərçivəsində ABŞ dövlət katibi Con Kerrinin, ondan öncə - avqustda isə Rusiya prezidenti Vladimir Putinin vasitəçiliyi ilə Soçidə bir araya gəlmişdilər.

Görüş ərafəsi "Frans press" agentliyi Fransa prezidentinin dəftərxanasına istinadən Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında gözənilən Qarabağ danışıqlarının vaxtı və yeri barədə məlumatı yayıb. Məlumat əsasən, prezidentlər İlham Əliyev və Serj Sərkisyan fransalı həmkarları Fransua Ollandın vasitəçiliyi ilə oktyabrın 27-də görüşəcəklər. "Görüşün məqsədi iki ay əvvəl qeyd alınmış gərginlikdən sonra tərəflər arasında Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair dialoqa kömək etməkdir" - deyə açıqlamada bildirilir.

Ollandın İlham Əliyev və Serj Sərkisyanla ayrıca görüşləri nəzərdə tutulub. Daha sonra danışıqlar üçtərəfli formatda davam edəcək. Bunun ardınca isə prezidentlər İlham Əliyev və Serj Sərkisyan Minsk Qrupunun həmsədrləri ilə görüşəcəklər. Gözlənilir ki, Yelisey sarayında prezidentlərin şərafinə rəsmi şam yeməyi də təşkil olunacaq və orada üç dövlət başçısı Qafqazın gələcəyinə dair daha geniş mövzu ətrafında diskussiyalar aparacaqlar.

Bəs Fransa zirvəsi bu il üçlün sonuncu olacaq, yoxsa davamı gələcək?

Suala birmənalı cavab vermək hələ ki, çətinidir. Çünki müzakirələrin nəticələrinə ciddi neqativ təsir göstərə biləcək

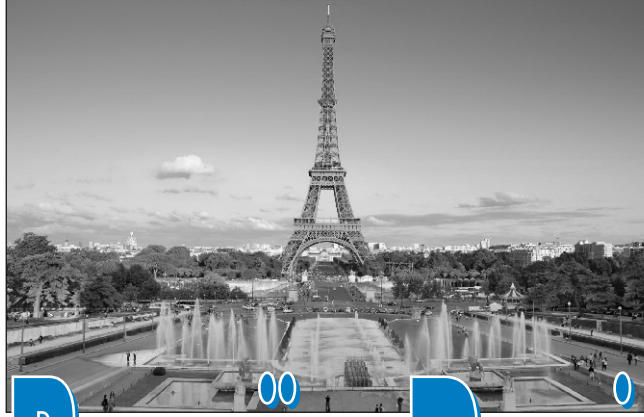
amillər öz aktuallığını saxlayır. Məsələn, görüşə bir neçə gün qalmış Ermənistan rəsmilərinin, ələlxüsus Serj Sərkisyanın davakar ritorikası özünü qabarıq şəkildə göstərməkdədir. Təməmlə mümkündür ki, bu, həm də üç gün qabaq İrəvanda müxalifətin Sərkisyanın istefası tələbi ilə başladığı kütləvi etiraz aksiyaları ilə bağlıdır. Yeni Sərkisyan Qarabağ ritorikasını sərtləşdirməyə sadəcə, məhkumdur.

Maraqlıdır ki, mitinqdə Rusiya əleyhinə heç bir şüar səslənməyib, əksinə, Ermənistanın Avrasiya İttifaqına qoşulması təbii qarşılıb. Hətta müxalifət liderlərindən olan sabiq prezident Levon Ter-Petrosyan Ermənistanın Avrasiya İttifaqı tərkibində də inkişafını mümkün hesab elədiyini söyləyib.

Bu amil etirazlarda "Rusiya izi"nin mövcudluğu barədə qənaətləri gücləndirir. Rusiyalı ekspertlər də bu arada verdikləri şərhərdə görüşdə real nəticə ola biləcəyi ilə bağlı bədbin fikirlər səsləndiriblər. Bu, əslində elə Kremlin mövqeyi və marağıdır. Rusiya məhz Qərb paytaxtlarının birində Qarabağ ixtilafına dair ciddi irəliləyiş əldə olunmasını istəmir.

Fransa diplomatik mənbələri isə Əliyev-Sərkisyan görüşündə uğur olması üçün rəsmi Parisin əlindən gələni edəcəyini bildirib. Bəzi bilgilərə görə, söhbət həll prinsiplərinin əks olunduğu birgə bəyanatdan gədir. Öz növbəsində Fransanın Ermənistandakı səfiri Reno Arni mətbuata açıqlamasında həmin prinsipləri belə sıralayıb:

Qərb sülh danışıqlarında patronajlığı Rusiyadan alır

Bu gün Parisdə kritik Qarabağ danışıqlarıdır

Prezident İlham Əliyevlə Serj Sərkisyan iki və çoxtərəfli formatda bir araya gələcəklər; görüşlə bağlı ekspertlərin proqnozları birmənalı deyil; gözlər Yelisey sarayında...

"ərazi bütövlüyü, millətlərin öz müqəddəratını təyin etmə hüququ və gücdən qarşılıqlı şəkildə imtina". Yeni əslində amerikalı həmsədr Ceyms Uorlikin da irəli sürdüyü məlum 6 bəndlik təklifdə əksini tapan prinsiplərdən söhbət gədir.

Belə görünür, Qərb tərəflər arasında nəhayət ki, hansısa yazılı sənədi (öhdəlikləri) qəbul etdirməklə prosesi həm təhlükəli dalandan çıxarmaq, həm

də Rusiyayı fakt qarşısında qoyub, onun münaqişəyə təsir imkanlarını azaltmaq niyyətindədir. Buna nail ola biləcəkmə, Rusiya imkan verəcəkmə, nəhayət, Azərbaycanın özü "müqəddəratını təyin etmə" prinsipinin də yer aldığı və faktiki, separatçı rejimin münaqişə tərəfi kimi rəsmən tanındığı hansısa sənədə qol qoyacaqmı?

Yəqin ki, çox gözləmək lazımdır. Bu yerə mü-

hüm bir detali da qeyd edək ki, Kəlbəcərdə saxlanılan azərbaycanlı mülki girovlar - Dilqəm Əhmədov və Şahbaz Quliyev üzərində qondarma "DQR" rejimi tərəfindən "məhkəmə" də eyni günə - oktyabrın 27-ə təyin edilib. Azərbaycan prezidenti isə Minsk Qrupunun həmsədrlik edən ölkələrin rəhbərləri də daxil olmaqla beynəlxalq ictimaiyyəti işğal altındaki yurdlarına baş çəkərkən tutulmuş bu

günahsız insanların azad edilməsinə səy göstərməyə çağırıb.

Siyasi şərhçilərin əksəriyyəti erməni tərəfin qondarma "məhkəmə"ni məhz prezidentlərin Paris görüşü ilə eyni günə təyin etməsini qızıqdırıcı təxribat sayır. Böyük ehtimalla, bu məsələ Yelisey sarayında uyğun bir məqamda diqqət mərkəzinə gətiriləcək.

□ **Siyasət şöbəsi**

"Qərb Azərbaycana "şotland variantı" təklif eləmək niyyətindədir.."

Prezidentlərin görüşündən gözləntilər barədə tanınmış politoloqdan maraqlı şərh

Bu gün Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın Fransa prezidenti Fransua Ollandın iştirakı ilə Parisdə Yelisey sarayında görüşü olacaq. Üçtərəfli görüşdən sonra Fransa prezidenti Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri ilə təkbətək görüşəcək. Sammit çərçivəsində prezidentlərin ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri ilə görüşləri də olacaq.

Görüşlərdə Dağlıq Qarabağ probleminin həlli istiqamətində hansısa razılaşmaların olub-olmayacağı günün aktual mövzudur. Bu barədə "Yeni Müsavat"a danışan politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, Ermənistan prezidenti Paris görüşünə arxasında həm öz xalqının, həm də Rusiyanın nəfəsini hiss edərək gədir. Onu daxilən birləşmiş müxalifət, xaricdən Rusiya sıxır. Ona görə də Sərkisyan bu görüşdə radikal addımlara, qərarlara gedə bilməz. Heç Qərb ölkələri, o cümlədən Fransa da onu radikal addımlara getməyə vadar etməz: "Amma hər halda Qərb ölkələri təşəbbüsü Rusiyanın

əlindən almağa çalışmaqdadır və buna nail olmaq istəyirlər. Ona görə də Paris görüşünü fərqli bir formatda aparmaq niyyətindədirlər. Ən azından burada saziş xarakterli sənəd olmasa da, müəyyən bir bəyannamənin imzalanmasına nail olmaq istəyirlər. Bu bəyannamədə sülh yaratma prosesinin prinsipləri öz əksini tapa bilər. Belə bir fikir səsləndirilir ki, guya bəyannamədə məsələnin hərbi yolu ilə deyil, sülh yolu ilə həlli barədə tərəfləri razılığa gətirmək niyyətindədirlər. Məlum olduğu kimi, "tərəflər" deyində əsasən Azərbaycanı razılığa gətirmək niyyətindədirlər. Mən inanmıram ki, Azər-

baycan prezidenti məsələnin yalnız sülh yolu ilə həlli barədə öhdəliyi öz üzərinə götürsün. Amma hər halda Parisdə buna can atılacağı ehtimal edilənlər sırasındadır. Düzdür, görüş ərafəsində mediada daha çox yayılan 7 rayonun geriye qaytarılması məsələsidir. Bu məsələ ABŞ tərəfindən də öz mövqeləri kimi geniş yayılıb və təbliğ edilir. Fransa da, Avropa İttifaqı da bu mövqeyi müdafiə edir. Yeni bu, populyarlaşmış və gündəmdə möhkəm yer tutmuş bir məsələdir".

Q.Hüseynli Rusiyanın da indiyə qədər 7 rayon ətrafında bizimlə siyasi alver etdiyini xatırladı: "Rusiya alverin müqabilində kifayət qədər böyük şeylər tələb edirdi. Məsələn, silahlı qüvvələrinin bölgəyə gətirilməsi, Azərbaycanın hansısa abstrakt birliklərə daxil olması kimi məsələləri qoyurdu. Ancaq

Qabil Hüseynli

Qərb yeddi rayon məsələsini sət şəkildə qoyur və Rusiya kimi sət şərtlər, tələblər irəli sürür. Azərbaycandan ciddi bir şey tələb etmədən Azərbaycanın Rusiya təzyiqlərindən qorunması istiqamətində müəyyən vədlər səsləndirirlər. Amma Qərb tərəfi Dağlıq Qarabağın statusu məsələsində yeni bir ideya ortaya atır. Bu ideya "şotland variantı" deyilən bir layihədir. Böyük Britaniyanın tərkibində Şotlandiya əyaləti var. Bu əyalət muxtar qurum hesab

edilsə də daha çox konfederativ quruma bənzər hüquqları var. Bu mənada formal olaraq Britaniyanın ərazisi hesab olunur. Lakin dövlət atributlarının bir çoxunu özündə saxlayır. İndi Qərb Azərbaycan həmin variantı deyilən variantı təklif etmək niyyətindədir. İnanmıram ki, Azərbaycan bu varianta razılaşsın. Bu variant ermənilər üçün faydalı ola bilər. Yeni Paris görüşü ərafəsində həm ekspertlər səviyyəsində, həm də dövlət başçıları səviyyəsində konsensus üçün ciddi axırıqlara baş vurulub. Avropa İttifaqı ABŞ-ın dəstəyi ilə sözün həqiqi mənasında Cənubi Qafqazın mühüm problemi olan Dağlıq Qarabağ probleminə təşəbbüsü ələ almaq niyyətindədir. Bununla əlaqədar olaraq, hər iki tərəfi bəlli bir kompromislərə inandırmağa çalışırlar".

Politoloqun fikrincə, Avropanın budəfəki yanaşması əvvəlkilərdən fərqlənir: "Hər hal-

da bu dəfə Azərbaycanın suverenliyi məsələsinə daha diqqətlə yanaşılmasının müəyyən əlamətləri nəzərə çarpır. Düzdür, bu, Azərbaycanı qane edəcək səviyyədə deyil, amma ilk dəfədir ki, biz sülh müqaviləsində Dağlıq Qarabağı böyük muxtariyyətlə də olsa, Azərbaycanın tərkibində görən bir təklifin meydana çıxmasının şahidi ola bilərik. Hər halda söylədiklərim mətbuatdan exz edilsə də həqiqətə yaxın fikirlərdir. Danışıqlar prosesində irəliləyiş ola bilər fikri də məhz bu yayılan informasiyalara əsaslanaraq söylənilir".

Qabil Hüseynli Ermənistan prezidentinin də əvvəlkilərdən fərqli ifadələr işlətməyə başladığını qeyd etdi və vurğuladı ki, nizamlanma prosesində biz indiyə qədər keçirilmiş görüşlərdən fərqli görüşün və fərqli təkliflərin şahidi ola bilərik.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Hazırlıqlı kadrlar haradadır?

Elshad MƏMMƏDLİ
 elshad1978@mail.ru

Prezident Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev Dövlət İdarəçilik Akademiyasının 15 illik yubileyi ilə bağlı iclasda çox maraqlı çıxış edib. O, nitqində cəmiyyətdə və ictimai-siyasi həyatdakı çatışmazlıqlara xüsusi toxunub. Hansı ki, bunlar çox ciddi problemlərdir.

Hörmətli Ramiz müəllimin səsləndirdiyi fikirlər arasında üç məqam diqqətimi xüsusi cəlb etdi.

Birinci məqam: "...Bu gün həm Prezident Administrasiyası, həm nazirliklər, həm də yerli hakimiyyət strukturları ciddi kadr böhranı problemi ilə üzləşiblər. Biz hamımız müasir idarəetmənin inceliklərinə bələd olan hazırlıqlı kadrlara ehtiyac duyuruq və etiraf etməliyik ki, yüksək tələblərə uyğun kadr tapmaqda çətinlik çəkirik. PA-nın kadr ehtiyatı şəxsən mənə Administrasiya rəhbəri kimi heç cür qane etmir".

Bəli, bu gün kadr potensialı nəinki yüksək dövlət qurumlarında, heç icra nümayəndəliyində də ürəkəçən səviyyədə deyil. Hər birimizin dövlət qurumlarına yolumuz düşür, bu zaman savadsız, vətəndaşla davranış qaydalarını, hətta Azərbaycan dilində səliss danişma, yaza bilməyənləri vəzifə başında daha çox görürük. Strateji düşünmək qabiliyyəti olan məmurlara isə çox nadir hallarda rast gəlirik.

Bəs bunun səbəbi nədir? Təbii ki, kadr seçimində subyektiv meyarların əsas götürülməsidir. Məsələn, Vəkillər Kollegiyasına dostumuz, savadlı, intellektli gənc Vaqif Hüseyni ona görə qəbul etmədilər ki, o, sabiq baş nazir Pənah Hüseynin oğludur. Amma VK-ya şəxsən tanıdığım bir YAP-çının hüquq elminin "h"sından xəbəri olmayan oğlunu qəbul ediblər...

İcra strukturlarında əsasən savadlı və ya savadsız olmasından asılı olmayaraq məmur-oligarxların yaxınları yerləşdirilir.

Görünür, bu tendensiya artıq elə nəticələr doğurmağa başlayıb ki, artıq narahatlıq PA rəhbəri səviyyəsində ifadə edilib.

Məgər savadlı, intellektli kadrlar yoxdurmu Azərbaycan? Əlbəttə var! Məsələn, mediada çalışan onlarla insan tanıyıram ki, hansısa vəzifədə olsalar, ortaya nümunə qoya bilərlər. Ümumiyyətlə, media elə bir sahədir ki, peşəkar jurnalistlər çox sanballı, savadlı, ölkənin çıxarlarını anlayan, bütün sahələr üzrə dərin analizlər apara bilən kadr kimi yetişirlər. Onlara da bir diqqət edin, lütfən. Dünya təcrübəsində jurnalistikadan yüksək vəzifələrə gəlmiş xeyli kadrlar var.

İkinci məqam: "Biz tez-tez sovet dövrümüzü xatırlayırıq. Sözsüz ki, sovet dövründə bizim kifayət qədər nailiyyətlərimiz və uğurlarımız olub. Dövlətin totalitar olmasına baxmayaraq burada ideoloji buxovlarla yanaşı, insanların sosial müdafiəsi və maarifləndirilməsi, mədəniyyət proseslərinə cəlb olunması və digər məsələlər özünün kifayət qədər düzgün həllini tapmışdı. O dövlət artıq tarixə qovuşub. Lakin insanlarla söhbət zamanı görürük ki, onların çoxu hələ də cəmiyyət, sosial ədalət, iqtisadi problemlər və digər məsələlərlə bağlı düşüncənin sifri marksist-leninçi nəzəriyyəyə xas platformadan çıxış edir. Bizim məmurlar da bu baxımdan heç də istisna təşkil etmirlər".

Bəli, bu, uzun zamandır bütün cəmiyyəti narahat edən faktordur ki, cəmiyyətdəki sosial ədalətsizlik, məmur özbaşınalığı, hüquqsuzluq vətəndaşları müstəqilliyimizin "dadını çıxarmağa" imkan vermir. Adamlar "neynirəm belə müstəqilliyi ki, mənim hüququmu hər yerdə pozurlar, dolana da bilmirəm, bütün günü banklara borc ödəyirəm" deyə giley edirlər, sovet nostalgiyasına qapanırlar. Bu vəziyyəti aradan qaldırmaq üçün ciddi addımlar atılmalıdır və insanlar müstəqil Azərbaycanla qəddar sovet dövrünü müqayisə edib, köks ötürmək zərurəti qalmamalıdır. Bu, vətənə sevgini də azaldan amildir...

Üçüncü məqam: "Heç bir sosioloji sorğu aparmadan qətiyyətlə demək olar ki, orta statistik Azərbaycan gəncləri bu gün arzusundadır ki, onun gözəl evi, bərbəzəkli maşını və kifayət qədər pulu olsun. O, həyatın mənasını ancaq əylənməkdə görür. Bütün bunlara nail olmaq üçün o, min bir vasitəyə əl atmağa, o cümlədən qanunu və əxlaq normalarını da aşmağa hazırdır. Zəhmət çəkməyi, çalışmağı, əziyyətə qatlaşmağı o, ümumiyyətlə, istəmir".

Gənclər və gəncliklə bağlı problem daha ciddidir. Amma onlar bu duruma özbaşınamı düşdürlər? Məgər gənclərimiz orta və ali məktəblərdə normal təlim, təhsil alsaydılar, rüşvətsiz inkişafın, zəhmətlə uğur qazanmanın mümkünlüyünü görsəydilər, bu vəziyyət hökm sürərdimi? Və ölkədə gənclərin məşğuliyyəti, peşələrə cəlb olunması üçün mərkəzlər yaradılmalı, gənclər siyasətinə daha geniş prizmadan yanaşılmalıdır. Gənc real olaraq görməlidir ki, zəhmət çəkməklə uğur qazanmaq mümkündür, əziyyəti hədəf getməyəcək, həvəsli bir həyat yaşayar.

Bu problemləri yüksək səviyyədə qaldırdığı üçün Ramiz Mehdiyevə təşəkkür etmək lazımdır. Təki nəticəsi olsun!

Afrikada yayılan qorxulu Ebola virusu Avropada da artıq ciddi təhlükəyə çevrilməkdədir. Bu virusa yoluxmanın özünü gec göstərməsi təhlükəlilik riskinin daha da artırır. Bu virus artıq ölkəmizin sərhədlərində irəliləyib. Qardaş ölkə Türkiyənin bir sıra vilayətlərində Ebola virusu şübhəsi ilə bir neçə nəfər xəstəxanaya yerləşdirilib.

Virusa yoluxmaq şübhəsi ilə xəstəxanaya yerləşdirilənlərin dörd nəfər Həcc ziyarətindən qayıdan şəxslərdir. Bu günlərdə Azərbaycanın Səhiyyə Nazirliyi də Həcc ziyarətinə getmiş zəvvarların özlərində narahatlıq hiss edərlərsə müayinədən keçməyə çağırışdır.

Nazirlikdən onu bildiriblər ki, əgər Azərbaycanda da Ebola virusunun yayılması aşkar edilərsə, bunun üçün xüsusi həkim briqadası hazırlanıb. Və həmin virus daşıyıcısı da onlar tərəfindən nəzarətə götürüləcək. Səhiyyə Nazirliyi bəyan edib ki, bunun üçün xəstəxanalarda xüsusi bölmələr də yaradılıb. "Azərbaycana Avropadan gətirilən ikinci əl paltarları təhlükəli virusların yayılmasına səbəb ola bilər. Hətta ikinci əl paltarları ilə Ebola virusunun yayılmayacağına heç zəmanət verə bilməz. Belə təhlükə var". Bu sensasion iddia ilə Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov çıxış edib (virtualaz.org). AİB sədri deyib ki, "Second hand", "Memi", "Avropadan geyimlər", "Ucuz Avropa geyimləri" adı altında fəaliyyət göstərən mağazalardakı paltarlardan dəri xəstəliklərinin də yayılma ehtimalı böyükdür: "Bu paltarlar təmizlənməli, sertifikatlaşdırılmalıdır. Amma onların gigiyenik yoxlamadan keçib-keçmədiyi də belli deyil".

E.Hüseynovun sözlərinə görə, dünyada təhlükəli virusların yayıldığı bir vaxtda ölkəyə gətirilən mal və məhsullara nəzarət gücləndirilməlidir: "Bəllidir ki, bu gün ən təhlükəli virus Eboladır. Ebola həm də xəstənin toxunduğu əşyadan, paltarlardan keçir. Sərhəd-keçid məntəqələri virusla mübarizəyə hazır olmalıdırlar. Məsələn, mən "quş qripisi" virusunu yaydığı vaxtlarda xarici ölkələrin birindən Bakıya qayıdardım. Təyyarədə bizə verilən anketdə yüksək hərəkət olunduğunu və "quş qripisi"nin digər əlamətlərini sadaladım. Bununla da hansı tədbirlər görülməyəcəyini öyrənmək istəyirdim. Amma kimsə anketdə qeyd etdiyim telefonla əlaqə saxlayıb vəziyyəti öyrənmədi. Buna görə də Ebolaya görə ciddi yox-

Bakıya Avropadan gətirilən paltarlarda Ebola təhlükəsi

Azərbaycanda satılan bu geyimlər təhlükəli virusun yayılmasına səbəb ola bilər; Ebola can almaqda davam edir...

kələrdə virusa 10.114 nəfər yoluxub, 4912 adam ölüb. Qeyd edək ki, Ebola virusuna qarşı hər hansı vaksin və ya dərman qeydiyyata alınmayıb.

Ən ağır vəziyyət Liberiya-dadır. Burada 2705 ölüm faktı qeydə alınıb, 4665 adam virusa yoluxub. Ölkənin 64 mahalının 63-də mövcud epidemiyaya çərçivəsində kəskin virus infeksiyasının yayılması halları, ölüm səviyyəsi 70 faizi ötürüb.

Hesabatda Nigeriya, Senegal, İspaniya və ABŞ-dakı vəziyyət ayrı-ayrılıqda nəzərdən keçirilir. Bu ölkələrdə virusun adı çəkilən ölkələrdən gətirilməsi halları qeydə alınıb. Nigeriya və Senegalda epidemiyaya bütünlüklə başa çatmış elan edilib. İspaniyada bir xəstə sağalıb və onun vəziyyətində olduğu 83 adamın vəziyyəti izlənilir. ABŞ-da dörd yoluxma və bir ölüm faktı qeydə alınıb, 262 adam müşahidə altındadır.

Hesabatda o da vurğulanır ki, Malidə Ebola virusu aşkar edilən ikiyaşlı qız ölüb. Ölkədə 43 adam nəzarət altındadır. Ölkədə sərbəst hərəkət edən xəstə qızın çoxlu sayda insanı yoluxdurma biləcəyindən ehtiyatlanan DST daha əvvəl Malidəki durum "fövqəladə vəziyyət" kimi qiymətləndirib.

Xəbər xidməti

Azərbaycan qış vaxtına keçdi

İqtisadçı-ekspert: "Əqrəblərin dəyişdirilməsinin ziyanı xeyrindən çoxdur..."

Vaxtilə insanlar Günəşlə oyanıb Günəşlə yatırdı, saat məhumu günəş işığı ilə ölçülürdü. Saatlar, əqrəblər kəşf olunduqdan sonra vərdişlər tədricən dəyişməyə başladı. İndi hamımız fəsillərə saatlarımızı çəkərək uyğunlaşmağa çalışırıq.

Hər il oktyabr ayının son bazar günü də əqrəblərin bir saat geri çəkilməsi ilə yay vaxtı ləğv edilir. Qərarın həyata keçirilməsinə nəzarəti Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi həyata keçirir. Bu məsələ ildə iki dəfə gündəmə gəlir, çünki fəsilləri qovuşduran mart və oktyabr aylarında saatların çəkilməsi ətrafında müzakirələr qızışıq. Bir qism bunun faydasını, bir qism isə zərərinə sübut etməyə çalışır. Düzdür, artıq 30-dan çox ölkədə yay-qış rejiminə keçid dayanır. Puerto-Riko, Virciniya adaları, Sinqapur, Çin, Estoniya, Özbəkistan, Türkmənistan, Tacikistan, Gürcüstan da bu təbii qanunla imtina edib.

Bir çox elmi-tədqiqatlar yay vaxtına keçidin insan sağlamlığına mənfi təsir etdiyini nümayiş etdirir. Rusiyada aparılan araşdırmalara və statistika əsasən, yay vaxtına keçidin ilk beş günündə, infarkt səbəbindən ölüm halları 75 faiz, digər səbəblərdən ölüm halları 12 faiz artır. Statistika əsasən, sa-

at əqrəblərinin çəkilməsi aşağıdakı hallara səbəb olur: infarktların sayı 1,5 dəfə artır; intiharların sayı 0,66 faiz artır. Təcili yardıma müraciətlərin sayı artır. Bundan əlavə insanların əmək qabiliyyətində də azalma müşahidə edilir. Alimlər qeyd edirlər ki, insan orqanizminin öz bioloji saati var saatların çəkilməsi insanların davranışında da özünü göstərir. Belə ki, insanlar öz "daxili saatlarına" uyğunlaşdıqlarından saatların çəkilməsi onların psixologiyasına mənfi təsir edir.

Keçid dövrünü ən pis uşaqlar, ailələr və meteohəssas insanlar, ürək çatışmazlığı olan şəxslər keçirir. Bu cür şəxslərin özlərinə gəlməsi üçün ən azı bir həftə vaxt tələb olunur. Müxtəssislər məsləhət görürlər ki, bu müddət ərzində həm evdə, həm də işdə fiziki və mənəvi yükü azaltmağa çalışmaq lazımdır. Əgər imkan varsa, ağır işləri təxirə salınmalı və orqanizmə daha çox yatmağa imkan verilməlidir. Əvvəlki vaxtla yatağa, yeni vaxtla isə yuxu-

hər il gündəmə gəlir. Ancaq bir çox ölkələr saat əqrəblərinin irəli geri çəkilməsi üslubundan istifadə edir. Məsələn, Rusiya keçən il saat əqrəbinin irəli, geri çəkilməsindən imtina etsə də, bu il həmin məsləyə yenidən qayıtdı. Yəni bununla bağlı birmənalı fikir yoxdur. Əsas fikir ondan ibarətdir ki, bunu daha çox enerji sərfiyyatına qənaət edilməsi istiqamətində atılan addım kimi dəyərləndirirlər. Bunun mənfi tərəfləri də var. Bu da insan səhhəti ilə əlaqədardır. Mən Azərbaycanda saat fərqlinin iqtisadi baxımdan elə də bir xeyrini görə bilmirəm. Bizdə bu məsələ sovet dövründə daha çox aktual idi. Çünki zavodlar, fabriklər fəaliyyət göstərirdi. Amma indi daha çox ofis işləridir. Belə deyək ki, artıq iki sistemli iş rejimi yoxdur. Azərbaycanda iş səhər başlayır axşama qurtarır. Ona görə də mən bu saat dəyişikliyinə Azərbaycanı iqtisadi baxımdan bir xeyrini görə bilmirəm. Bunun ziyanı xeyrindən çoxdur. Əgər biz enerjiyə qənaət edirik, o zaman başqa sahədə bunu edək. Məsələn, mənasız yerə küçələrin işıqlandırılması siyasətindən əl çəkək".

Günel MANAFLI

Azərbaycan jurnalistləri "Qarabağ" a dəstək qrupunda yer alaraq, "Dnepr"-"Qarabağ" oyununu izləmək üçün Ukraynanın paytaxtı Kiyev şəhərində olublar. Fürsətdən yararlanaraq bu şəhərdəki Azərbaycan diasporunun ağsaqqallarından biri olan iş adamı Firudin Məmmədovun köməyi ilə Ukraynanın sabiq dövlət başçısı Leonid Makaroviç Kravçukla görüşdük.

Öncə onu deyək ki, F.Məmmədov bu görüşü təşkil edərkən bir neçə dəfə Kravçukun köməkçiləri ilə, bir dəfə də sabiq prezidentin özü ilə əlaqə saxladı. Qulaq müsafiri olduğumuz bütün telefon danışqları onu göstərdi ki, burada həmyerlimizin böyük hörməti var. Bunu Firudin müəllimin müşayiəti ilə Kravçukun ofisinə daxil olanda bilavasitə hiss etdik. Bütün qapılar üzümüzə açıldı, bizi heç yerdə yoxlamadılar.

İçəri girəndə Leonid Makaroviç Kravçuk yerində qaldı, bizə qarşı gəldi, əvvəlcə Firudin müəllimlə qucaqlaşdı, sonra bizimlə görüşdü və həmyerlimizi bizə belə təqdim etdi: "Siz bunu yaxşı tanıyırsınız? Bu, Ukraynada 1 nömrəli azərbaycanlıdır, hamının ağsaqqalıdır, 75 yaş var, amma baxın necə gümrahdır".

Bizim əslində 65 yaş verdikimiz Firudin müəllim də onun 81 yaşında olduğunu vurğuladı (sonradan o, əlavə etdi ki, Makaroviç bu yaşında azyaşlı övlad sahibidir), yüngülcə zarafatlaşdılar və üzübüz oturduq. Sabiq prezident "buyurun" dedi və mən öncədən hazırladığım sualı bloknotuma baxaraq səsləndirməzdən öncə o, məhz həmin suala cavab verməyə başladı.

Bizim ilk sualımız beləydi:
- Keçmiş dövlət başçısı kimi, Ukrayna ilə Azərbaycanın indiki münasibətlərini necə qiymətləndirirsiniz?

- Azərbaycanla Ukraynanın arasındakı hazırkı münasibətləri, əlaqələri, əməkdaşlığı olduqca müsbət qiymətləndirirəm. Əslində bu iki ölkə arasında heç vaxt hansısa anlaşmazlıq, konflikt, gərginlik olmayıb. Kimliklərdən asılı olmayaraq Azərbaycan rəhbərləri ilə Ukrayna rəhbərləri həmişə həmrəyliyə, əməkdaşlığa, anlaşmağa çalışıblar və buna müvəffəq olublar. İstər SSRİ dövründə, istərsə də MDB çərçivəsində həmişə belə olub.

Şəxsən özüm Ukraynanın rəhbəri olanda Azərbaycana əlimdən gələnlər hər köməyi etmişəm. O zaman ağır illər idi, insanlar məhrumiyət, hətta aclıq çəkirdilər. O zaman mənim göstərişimlə Azərbaycana 150 min ton un göndərildi, Azərbaycan da bizə meyvə-tərəvəz verirdi, ciddi qarşılıqlı iqtisadi əlaqələrimiz vardı. Xatırlayıram ki, Mütəllibovun dövründə kompartyanın ikinci katibi olan Viktor Polyaniçko Ukraynaya gəldi, bu görüşdə iştirak edən Məmmədovun vasitəsilə mənimlə görüşdü və ölkənin üzvləşdiyi problemləri dilə gətirərək yardım istədi. O zaman biz qaradaş Azərbaycan xalqından əlimizdə olan şeyləri əsirgəmədik. Hazırda da o münasibətlərin qalmasından, hələ bir az da inkişaf etməsindən çox məmnunam. Dostlarımız arasında azərbaycanlılar çoxdur, onların başında da Firudin Məmmədov və Rövşən Tağıyev gəlir. Azərbaycan səfirliyi ilə də ünsiyyətim var.

"Bəli, SSRİ-ni biz gömdük"

Ukraynanın sabiq prezidenti Leonid Kravçuk azərbaycanlı jurnalistlərə eksklüziv müsahibə verib

din Məmmədov və Rövşən Tağıyev gəlir. Azərbaycan səfirliyi ilə də ünsiyyətim var.

Haşiyə: İkinci sual olaraq nəzərdə tutmuşduq ki, vaxtilə SSRİ-ni idarə edən adamlardan biri olan Leonid Kravçuka Heydər Əliyev barədə də sual verim. Ancaq o bu dəfə də sualın səsləndirilməsini gözləmədən cavab verməyə başladı. Bizə elə göründü ki, saçıni siyasətdə ağırtmış bu müdrik şəxsiyyət jurnalistin sözü hardan başlayıb hara gətirəcəyini yaxşı bilir.

Leonid Makaroviç verdiyimiz növbəti sual belə olacaqdı:
- Cənab Kravçuk, biz bilirik ki, siz hələ sovet dövründən Azərbaycanın keçmiş prezidenti Heydər Əliyevlə tanış olmusunuz. 1993-94-cü illərdə də sıx şəkildə əməkdaşlıq etmişiniz. H.Əliyevi siyasi xadim kimi necə xatırlayırsınız və onun oğlu İlham Əliyevlə tanışlığınız, münasibətiniz varmı?

- Bəli, biz hələ sovet dövründən tanış idik. O zaman Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının qurultayında birlikdə iştirak edir, eyni komissiyalarda çalışırdıq. Mən hər zaman diqqət edirdim ki, Heydər Əliyev çalışqan və diqqətli bir siyasi xadimdir. Dövlət müstəqilliyinin ilk illərində onun dövlət xadimi olaraq görüldüyü işləri danmaq olmaz. Bilir-

Ölkənin keçmiş rəhbəri son illər baş qaldıran sovet nostalgiasının əsas kövrükləyəninin Rusiya prezidenti Vladimir Putin olduğunu deyir

siz ki, regionda yeni müstəqil dövlətlərin güclənməsini istəməyən, buna hər vechlə mane olmağa çalışan qüvvələr vardı və yenə də var. O illərdə o qüvvələrin məkrli planlarının qarşısında durmaq çox çətin idi, ancaq Əliyev bunu bacardı. Ona görə də mən onu bacarıqlı, müdrik siyasi şəxsiyyət kimi xatırlayıram.

Heydər Əliyevin oğlu İlham Əliyevə gəlincə isə, onunla şəxsi tanışlığımız yoxdur, yalnız telefon vasitəsilə ünsiyyətimiz olub. Amma güman edərdim ki, biz gələnlərin aprelində görüşəcəyik. O zaman Bakıda keçmiş dövlət adamlarının beynəlxalq konfransı keçirilməlidir. Məni də dəvət edəblər və orada iştirak etməyi planlaşdırıram. Bildiyimə görə, İlham Əliyev konfransdan öncə konfrans iştirakçılarının bir qrupu ilə görüşəcək.

İl haşiyə: üçüncü sualımızda isə deyəsən, biz Leonid Makaroviç bir az şaşırdıq. Bununla belə, o, bu suala da həvəslə cavab verdi.

Sual beləydi: - Cənab Kravçuk, Rusiya mətbuatında sizi Belarusun sabiq rəhbəri Stanislav Şuşkeviç və Rusiyanın

salada insan faktoru öz neqativ rolunu oynadı?

- Bəli, SSRİ-ni biz gömdük. Bu, bir tarixi qanunauyğunluq idi, qaçılmaz sonluq idi. SSRİ öz ömrünü yaşayıb başa vurmuşdu və ya süqut etməli idi, ya içindən, tutarlı şəkildə yenilənməli idi. Ancaq bu dövlətin yenidən qurulması mümkün olmadı. Ola da bilməzdi. Ona görə ki, sovet dövləti öz mövcudiyətini qan-qada, repressiyalar, təqib-təzyiqlər üzərində qurmuşdu, daim zora söykənirdi. Milli respublikaların hüquqları pozuldu, ciddi mərkəzçilik rejimi hökm sürürdü, müttəfiq respublikaların suverenliyi formal xarakter daşıyırdı, mərkəzi haki-

dövləti dirçəltməyi düşünür. Ona və sovet dövlətinin ideal quruluş olması barədə əfsanələrə inanırlar da var. Amma hamı bilməlidir ki, sovet dövlətinin ədalətli olması da, o zamanlar hər yerdə firavanlığın hökm sürməsi barədə deyilənlər nağıldır. İndiki gənclər bilməyə bilər, amma o günləri gören yaşlı adamlar hökm sürən haqsızlıq, qıtlıq, kasıblıq barədə də geniş danışa bilərlər. Bu baxımdan SSRİ-nin dağılması qaçılmaz idi, zərurət idi. Necə olmalıydısa, elə oldu.

- Baş yerində nə quruldu?
 - Bax, bu, başqa məsələdir. Biz SSRİ-nin yerində hələlik ondan daha yaxşısını qura bilməmişik. SSRİ-ni basdırdandan

miyyət zaman-zaman ayrı-ayrı xalqları bütöv şəkildə cəzalandırırdı, sürgün edirdi, acından öldürürdü. Yəqin ki, 30-cu illərdə Ukraynada həyata keçirilən müdhiş antimilli siyasətin nəticəsində Qolodomor adlanan kütləvi aclıq barəsində bilərsiniz. O illərdə aclıqdan 11 milyon insan ölüb.

Ancaq ötən əsrin 80-ci illərinin sonunda ortaya çıxdı ki, SSRİ-ni həmin repressiv tədbirlərlə, inzibati-amirlik sistemi ilə yaşatmaq mümkün olmayacaq. Artıq mərkəzi hakimiyyətin siyasətinə yerlərdə ciddi etirazlar vardı. Onlar mitinqlər, yürüşlər keçirir, haqlarını tələb edirdilər, Kreml isə onlara silah tətbiq etməyi, etiraz nümayişlərini zorla yatırmağı düşünürdü.

sonra daha firavan, daha təhlükəsiz, daha demokratik bir dövlət qurtulmalıydı. Hələlik bu, baş verməyib. Dövlətin, cəmiyyətin, iqtisadiyyatın idarə edilməsində ciddi problemlər var. Haqsızlıq hökm sürür, heç də hər şey bərabər bölünməyib, həddən artıq varlı adamlar və həddən artıq kasıblar var. Amma bu, o demək deyil ki, biz keçmişə boylanmaq və bütün pisliklərini bildiyimiz imperiyanı yenidən dirçəltməyə çalışaq.

Bilirəm ki, hazırda ukraynalılar sovet dövründəkindən pis yaşamırlar. Eləcə də hesab etmirəm ki, SSRİ dağılmayırdı, azərbaycanlılar indi yaşadığılarından pis yaşayırdılar. Əksinə, əminəm ki, SSRİ dağılmayırdı, hər iki xalq, eləcə də

sabiq lideri Boris Yeltsinlə birlikdə "SSRİ-nin qəbirqazanı" adlandırılırlar. Bu adı qoyanlar sizin digər liderlərlə birlikdə Belovejsk meşəsində qəbul etdiyiniz qərarla SSRİ-nin varlığına son qoyduğunuz nəzərdə tuturlar. Son vaxtlar bu kimi söhbətlər xeyli artıb. Sizcə, SSRİ-nin çöküşü qaçılmaz tarixi qanunauyğunluq idi, yoxsa bu mə-

Belə olduqda 1991-ci ilin sonunda Yeltsin, Şuşkeviç və mən Belovejsk meşəsində görüşərək uzun müzakirələr apardıq və dövlətin varlığına son qoyduq.

Son illər isə qəribə bir sovet nostalgisi baş qaldırıb. Bunu əsas kövrükləyən şəxs Rusiya prezidenti Vladimir Putin dir. Putin hey geriye baxır və sovet

başqaları daha da acınacaqlı durumda olurdular. Hazırda MDB məkanında baş verən hərbi münaqişələrin hamısı SSRİ dövründən qalmadı. O müharibələr olmasa, Ukrayna da, Azərbaycan da qat-qat yaxşı durumda olardı.

□ **Xalid Kazımlı**
 (musavat.com),
 Ruslan Başirli (Avropa.info)

Üşüyən vətəndaş və 15 noyabr səddi

Elsad PASASOY
epashasoy@yahoo.com

Bazar günü "Artur Rəsizadədən vacib qərar" xəbərini görəndə yəqin çoxları sevincək olub. Şəxsən mən ani olaraq düşündüm ki, yəqin cənab baş nazir temperaturun kəskin enməsinə, bölgələrə artıq neçənci dəfədir qar yağması səbəbindən Bakıda da soyuqların düşməsinə nəzərə alıb qazanxanaların vaxtından qabaq işə salınması haqda əmr verib...

Ancaq mətni oxuyanda gördüm yox, cənab Rəsizadə bütün xəstəxanalarda "Diridoğulmanın beynəlxalq meyarları"nın tətbiq edilməsi haqqında qərar verib. Olsun. Ancaq əgər söhbət dünya standartlarından gədirsə, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının tövsiyəsinə nəzərə alınmasından gədirsə, gərəkdir ki, "diri doğulanlar"ın soyuqdan qorunması qaydaları da unudulmasın. Soyuqdan donan uşaq və ya ananın sağlamlığından danışmaq olmaz təbii ki.

Məsələ bundadır ki, bir qayda olaraq qazanxanalara qazın verilməsi və binaların istiliklə təminatına hər ilin 15 noyabrından başlanılır. Keçən il üçün bu, bəlkə də keçərlidi, hava xoş keçirdi. Amma bu il vəziyyət fərqlidir. Budur, musavat.com Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin xəbərini yayıb: "Sabah (27 oktyabrda-E.P.) Azərbaycan ərazisində soyuq, yağmurlu və şaxtılı hava şəraiti davam edəcək... Bakıda və Abşeron yarımadasında isə oktyabrın 27-də havanın temperaturu gecə 6-8 dərəcə olacaq".

Bir neçə gün əvvəl "AzərİstilikTəchizat" ASC-nin sədr müavini İlham Mirzəliyev qəzetimizə bildirmişdi ki, əgər hava kəskin soyusa, qış rejiminə tez keçilə bilər. Sitat: "Bütün dünyada istilik sisteminin verilməsinin qaydaları var. Havanın temperaturu 8 dərəcədən aşağı düşəndə istilik sisteminin söhbət gedə bilər".

Budur, artıq Bakı və Abşeron yarımadasında temperatur 6-8 dərəcə arasındadır. Deməli, qazanxanaların işə salınması üçün tam əsas var. Ancaq ənənəvi qrafikin dəyişdirilməsi üçün hökumətin rəsmi icazəsi olmalıdır. Bu gün ölkədə qrip tüğyan edir, istiliyin olmaması vəziyyət daha da pisləşdirə bilər. Məktəbdəki, bağcadakı balalarımıza necə anladasan ki, istiliyin olması üçün Artur müəllimin razılığı lazımdır.

Rusiyada uzun müddət yaşamış tanışım deyir ki, ilin dörd fəslisi isti, ya soyuq su, yaxud istilik dərdi çəkməyib, bura qayıdandan sonra havalanıb. Bakının fasiləsiz su ilə təmin olunacağı deyilsə də, sutkada 4-5 saat su verilir, qəbulumuzdur. İsti su ilə təchiz olunmaqdan şəkimi vurmuşuq. Heç olmasa beton divarları isitmək üçün istilik verilsin. Axı hamı mənzilinə 1000 manatdan baha başa gələn kombi sistemini çəkdirə bilmir.

Şübhə yox ki, "AzərİstilikTəchizat" qrafikin dəyişdirilməsinə ikeilli razıdır. Nədən olmasın? Sakinlərə bir ay qabaqdan istilik veriləcək, əvəzində istilikdən istifadə haqqını yığacaq. Qurumun rəsmi açıqlamasında görə, bu il payız-qış mövsümündə 3500 yaşayış binasının, 281 məktəbin, 155 uşaq bağçasının, 150 səhiyyə müəssisəsinin və 431-ə yaxın digər sosial obyektlərin istiliklə təmin olunması nəzərdə tutulub. Söhbət 539 qazanxana və 115 istilik məntəqəsinin fasiləsiz və etibarlı iş rejimində çalışmasından gedir. Hətta araşdırmalarımız zamanı onu da öyrəndik ki, qurum binaların sakinlərinə qabaqcadan mənzillərdəki xətləri işlək vəziyyətə gətirməklə bağlı xəbərdarlıq edib, eyni zamanda borulara su vuraraq qazanxanaların işə salınması barədə tapşırıq almağa hazır dayanıb.

Yeri gəlmişkən, "AzərİstilikTəchizat" ASC yarananda istiliklə təmin olunan binaların sayı 988, 2006-cı ildə 1750, 2007-ci ildə 1933, 2008-ci ildə 2035, 2009-da isə 2153 olub. Yeni xeyli artım var. Bu, həm də abunəçi sayının artması deməkdir. Bir ay əlavə istiliyin verilməsi həm də qurumun maliyyə imkanlarının artmasına, həm də dövlətin qazanmasına xidmət edirsə, nədən hökumət 15 noyabrı gözləyir?

Üstəlik də 26 oktyabrdan ölkəmizdə Baş nazirin əmri ilə qış vaxtına keçilib. Saatlar həm də artıq enerji sərfiyyatının qarşısını almaq üçün geri çəkilib. Əgər vətəndaş soyuqdan donmaq üçün istilik sobası, kondisioner işlətməli olacaqsas, bu, daha çox enerji israfı deməkdir. Bəlkə hökumət bu barədə düşünsün.

Bu günlərdə kiminlə rastlaşırsansa, soyuqdan şikayətlərin. Avropanın mühüm tədbirlərinə ev sahibliyi edən Bakıda...Axı biz kosmosa ikinci peyki hazırlayırıq, nə çətin işdir vətəndaşın rifahı üçün bir az artıq mazut sərf olunsun? İnanırıq ki xeyli insanı narahat edən bu problem aradan qaldırılacaq. Avropanı qızdırın qazımız qoy bir ay da özümüzü artıq isitsin, olmazmı?..

Xətai rayonu, Xudu Məmmədov küçəsi - 33 ünvanında aparılan tikinti sakinlərin rahatlığını pozub. Belə ki, bu ünvanda sakinlər yaşadığı binanın qarşısındakı istirahət parkını məhv edib, bina inşa edirlər. Elşən Orucov adlı fiziki şəxs aylardır vətəndaşların gününü qara edib.

Bina sakinləri deyirlər ki, əvvəlcə onları aldadıblar. Narazıları sakitləşdirmək üçün ərazidə bağça tikintisi nəzərdə tutulduğunu söylənilib. Hətta buna dair Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin (BŞİH) bu ilin iyunun 2-nə olan tarixlə tikintiyə razılıq sənədini göstərirlər, "Cücalərim" adlı uşaq bağçasının maketini təqdim ediblər. Lakin bir müddət sonra Xətai Rayon İcra Hakimiyyətinin icazə verdiyi tikinti ilə bağlı həm qanunsuzluq, həm də saxtakarlıq üzə çıxıb.

Tikinti gedən ərazidəki məhəllə sakinlərinə yaxınlaşan kənar şəxslər onları "maklər" zənn edib. Vətəndaşlar inşa olunan bu binada mənzillərin kvadratının neçəyə satılması ilə maraqlanıblar. Elə bu zaman E.Orucov adlı şəxsin heç də uşaq bağçası yox, onların binasının ağzında, zəbt edilən istirahət parkının yerində yaşayış binası tikdirdiyi aydınlaşıb.

Sakinlər hazırda yarımçıq tikili olan bu binanın 4-mərtəbəli yaşayış binası olacağını təsdiqləyən maketi də əldə ediblər.

Üstəlik, bir müddət əvvəl Xətai RİH-nin memarı Vadim Surxayev vətəndaşların şikayəti ilə bağlı ANS-ə deyib ki, ərazi fiziki şəxs tərəfindən alınıb, iki mərtəbəli bağça tikiləcək.

Ancaq görünən budur ki, həm Xətai rayon rəhbərliyi, həm tikintini aparın şəxs sakinlərə kələk gəlib, onlara yalan danışılıb. Bu faktın üstü açıldıqdan sonra sözügedən ünvanda yaşayan sakinlər hüquqi müstəvidə mübarizə aparmağa başlayıblar.

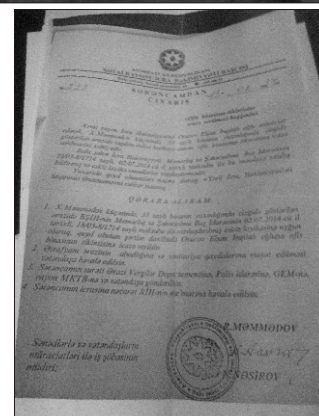
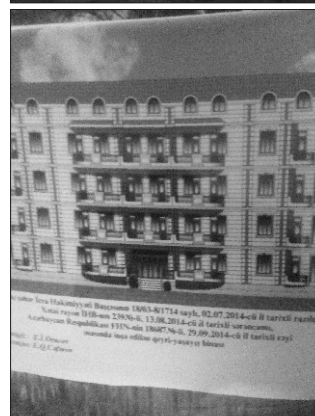
Şikayətçilərin "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinə müraciət olunub. Müraciətə verilən cavabda qeyd olunub ki, sözügedən ərazidə tikinti aparılmasından məlumatsızdırlar və tikinti obyektinin layihəsinə komitə tərəfindən rəy verilməyib. Eyni zamanda komitə BŞİH-in Memarlıq və Şəhərsalma Baş İdarəsinə məktub göndərərək tikintinin dayandırılması ilə bağlı müvafiq tədbirlər görülməsini xahiş edib.

Ancaq məsələ bunun bitməyib. E.Orucov "yuxarı"ları razı saldıqına görə tikintini davam etdirib, binanın iki mərtəbəsini yarımçıq da olsa qaldırıb, vətəndaşların işə da-

İcra başçısı və general sakinlərin gününü qara edib

Xətai rayonunda uşaq bağçası adı ilə qanunsuz bina tikintisi aparılır, icra hakimiyyətinin verdiyi sərəncamın icrasına məhkəmə qadağa qoyub; sahibkar işə himayəçisinə güvenir...

vamlı narazılıqlarına baxmayaraq iş icraçıları onlara hədə-qorxu gəlməkdən belə çəkinməyiblər.

Şikayətçilərin sözlərinə görə, onlar 2 sayılı Bakı İnzibatı İqtisadi Məhkəməsinə iş qaldırıblar. İddia ərzəsində iş qaldırılıb. İddia ərzəsində iş qaldırılıb və sökülməsi tələb olunub. Məhkəmə vətəndaşların vəsatətini təmin edərək tikintinin dayandırılması barədə qərar çıxarıb, Xətai RİH-nin sərəncamını icrasını qadağan edib.

Sakinlər bildirir ki, tikinti işləri hələlik dayansa da, E.Orucov heç kəsdən qorxmadiğini və binanı tikəcəyini bəyan edib. Şikayətçilərin deyir ki, tikintinin sahibi gənc bir oğlan olsa da, əslində sənədlərdə tikinti onun adına rəsmiləşdirilib. Onlar iddia edirlər ki, bu binanın inşasını yüksək rütbəli məmur, Fövqəladə Hallar Nazirliyindəki bir general həyata keçirir.

Xətai RİH və BŞİH-dən tikintiyə icazəni də adı açıqlan-

mayan general əldə edib. Lakin vətəndaşlar tikinti normativlərinə uyğun iş aparılmadığını söyləyirlər. Onların sözlərinə görə, əslində onların yaşadığı bina ilə həmin tikinti arasındakı məsafə o qədər yaxındır ki, normativlərə uyğun deyil. Tikinti ilə bina arasında azı, 15 metr olmalıdır, ancaq arada 11, 5 metr fərq var.

Sakinlərin sözlərinə görə, yaşıllıq məhv edilib, uşaqların oynamasına yer qalmayıb: "Bizim uşaqlar burada oynayırdı, yaşıllıq var idi. Parkda "besetka"ları, yelləncəkləri məhv elədilər. Burada bina tikilsə, necə nəfəs alacağıq? Xətai İcra Hakimiyyəti əvvəl işi saxladı, camaat etiraz etdi, yenə iş dayandı, sonra yenidən tikməyə başladılar. Deməli, qanunu ayaq altına atıb tapdalayırlar. Heç kəs burda yaşayan insanların fikirleşmir. Öz maraqları naminə bizim rahatlığımızı qurban verirlər. Məhkəmənin tikintini dayandırmaq haqda qərarı var. Tikinti dayansa da, bu şəxs fikrindən daşınmayıb. O, arxasında himayəsi olduğunu bildirir. Elşən Orucovun dalında general durub. Biz isə qanunlarla mübarizə aparacağıq. Tələb edirik ki, bina sökülsün. Bu şəraitdə yaşamaq mümkün deyil. O bina uçaldılsa, bizim qarşımızda kəsəcək və hava almaq olmayacaq..."

Sakinlər "Yeni Müsavat" vasitəsi ilə Xətai rayon rəhbərliyinə müraciət etdilər. Onlar qanunsuz tikintinin dərhal ləğvini istəyirlər. "Bu ərazidə idman meydançası olub, yaşıllıq salınıb. Ancaq Elşən Orucov ərazini zəbt edib. Bizim uşaqlar bəs harada istirahət etsinlər? Yeni bina az qala bizim binaya bitişsin. Belə qanunsuzluq heç yerdə görünməyib. Xətai Rayon İcra Hakimiyyətinin verdiyi sərəncamın icrasına məhkəmə qadağa qoyub. Deməli, qanunsuz tikinti aparıldığı təsdiqlənib. Amma tikinti sahibi deyir ki, hamı ilə "hesablaşıb", heç kimdən qorxmur. Bəs biz nə edək?" - deyərək şikayətçilər sual edirlər.

Bu sualın cavabını isə cavabdeh şəxslər daha yaxşı bilər...

□ E.SALAMOĞLU

Türkiyə polisinin ötən ilin dekabrında keçirdiyi əməliyyat zamanı həbs olunan Sədərək gömrük məntəqəsinin rəisi, gömrük xidməti polkovniki Mirməhəmməd Seyidov yenidən Türkiyəyə gedib. Məlumat görə, sabiq gömrük rəisi qonşu dövlətə müləcəyə yollanıb. Onun yaxın ətrafından verilən məlumata görə M.Seyidova gömrük sistemində işlə təmin olunacağı vədi verilib.

M.Seyidov ötən il dekabrın 17-də Türkiyədə həyata keçirilən rüşvət və qaçaqmalçılıq əməliyyatları zamanı həbs olub. O, Bakı vaxtı ilə saat 15:30-da İstanbul-Qars reysi ilə uçarkən Qarsda təyyarədən enəndə qandallanmışdı. Əməliyyat zamanı 7 gömrük işçisi və 10 daşıma şirkətinin sahibi olmaqla 17 nəfər həbs edilmişdi. Sonradan onlardan 4-ü azadlığa buraxılıb. 2013-cü il dekabrın 18-də Azərbaycan Dövlət Gömrük Komitəsi (DGK) tərəfindən verilən açıqlamada Mirməhəmməd Seyidovun Türkiyədə saxlanılmasına münasibət bildirilmiş, onun Türkiyəyə hansı məqsədlə getdiyi açıqlanmışdı. DGK tərəfindən verilən açıqlamada M.Seyidovun məzuniyyətdə olduğu müddətdə ailəsinin müalicəsi ilə əlaqədar 2013-cü il, dekabr ayının 9-da Türkiyənin İstanbul şəhərinə getdiyi deyilirdi: "Mirməhəmməd Seyidov 2013-cü il, dekabrın 17-də İstanbul-Qars təyyarə reysində ailəsi ilə birlikdə geri qayıdarkən Qars hava limanında polis tərəfindən saxlanılıb". DGK M.Seyidovun Türkiyədəki "böyük rüşvət əməliyyatları"nda həbs olunanlarla əlaqədar bəzi məlu-

Həbsdən buraxılan gömrük rəisi yenidən Türkiyəyə gedib

Mirməhəmməd Seyidova gömrük sistemində vəzifə vəd olunduğu bildirilir

matların dəqiqləşdirilməsi üçün İqdir Vilayət Prokurorluğuna dəvət edildiyini bildirmişdi.

Lakin sonradan məlum oldu ki, M.Seyidov Qars gömrük məmurlarına rüşvət verilməsi, qaçaqmalçılıq və korrupsiya cinayətlərinə görə saxlanılıb.

Bu həbsdən sonra Türkiyə mətbuatında yer alan məlumatlardan aydın oldu ki, Türkiyə Əmniyyət Qaçaqmalçılıq və Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə Şöbə Müdirliyinin əməliyyatçıları Mirməhəmməd Seyidov

da daxil olmaqla Naxçıvanla sərhəddəki gömrük məntəqəsində işləyənləri bir ilə yaxın izləyib. Türk xəfiyyəsi həbs olunanların telefon danışıqlarını dinləyir və hərəkətlərini nəzarətdə saxlamışdır.

Sonrakı araşdırmalardan sonra isə M.Seyidovun Türkiyədən Naxçıvana və geriye mal daşıyan TIR sürücülərinin şikayətləri əsasında həbs edildiyi aydın oldu. Dilucu sərhəd-keçid məntəqəsinin hər iki tərəfində,

gömrük postlarında rüşvət və qaçaqmalçılıq ortaya çıxarmaq üçün türk polisinin telefon danışıqlarını izləməsi zamanı maraqlı fakt ortaya çıxmışdı. Belə ki, qaçaqmalçıların telefonlarının dinlənilməsi riskindən çəkinərək Mirməhəmməd Seyidovla rüşvət danışıqlarını sərhədi keçən yük maşınları sürücülərinin cib telefonları ilə apardıqları üzə çıxmışdı.

Telefon danışıqlarında tərəflər parollarla danışmış. Məsələn, türk məmurun M.Seyidovla mobil telefonla danışanda "Qarnım ağrıyır, mənə

dərman göndər" deyərək "pay" istədiyi, Seyidovun isə onlara "Qarnının ağrısı üçün dərman göndərdim" deyərək cavab verdiyi məlum olmuşdu. Həmin əməliyyatları zamanı tutulanlar sırasında tanınmış iş adamı Rza Zərrab da vardı. Sonradan onu da azad etmişdilər. Türkiyə Prokurorluğu ittihamdan imtina etmişdi. Prokurorluğun bu addımının siyasi çəkişmələrin nəticəsi olduğu da bildirilir.

□ E.HÜSEYNOV

Ailə qurmağa qərar verən kişi və qadın aralarındakı münasibəti necə rəsmiləşdirməlidirlər? Ölkəmizdə nikahın rəsmi dövlət qeydiyyatına alınması tərəflərin ər-əvad olduğunu hüquqi baxımdan təsdiq edir. Bundan əlavə, İslam dinində nikahın təsdiqlənməsi üçün dini kəbin vacib şərtidir. Hazırda ailə quran şəxslər bu iki şərtdən ikisinə də əməl edərək, həm rəsmi nikaha daxil olurlar, həm də kəbin kəsdirlər.

Rəsmi nikah kəbini əvəz edirmi?

Bəs, kəbinin mahiyyəti nədir, kəbin oxunarkən hansı sözlər deyilir? Rəsmi nikah dini kəbini əvəz edə bilərmi?

Musavat.com bu suallara ilahiyyatçılar vasitəsilə aydınlıq gətirib. Kəbinin mahiyyətini açıqlayan ilahiyyatçı Elşən Mustafaoğlu deyir ki, İslam şəriətində şərtidir ki, ailə qurulduqda tərəflər nikah əqdi oxusunlar - yəni qadın həmin kişiye ərə getdiyini, kişi də onu aldığı dilli ilə iqrar etsin: "Ailə qurduqlarını izhar etsinlər. Bu zaman tərəflər arasında mehriyyə də müəyyən edilir və əqddə qeyd edilir. Mehriyyə - nikah əqdinin bağlanması ilə kişinin malından, pulundan, mülkündən qadına verilən bir paydır. Bunun konkret miqdarı yoxdur və tərəflərin özləri öz imkanları daxilində bunu müəyyən edirlər. Həmin miqdar

Elşən Mustafaoğlu: "İslam şəriətində şərtidir ki, ailə qurulduqda tərəflər nikah əqdi oxusunlar"

Hacı Şahin Həsəni: "Kəbinsiz ailədə doğulan körpə zinadan olan körpə sayılmır"

da əqd bağlandıqdan sonra artıq qadın olur. Kişi ilə qadın bir-biri ilə evlənməyə qərar verdikdə İslama görə, onların arasında kəbin kəsilməlidir.

razi deyilsə, onda onlar arasında bağlanan əqdin heç bir qüvvəsi olmur. Bu cür kəbin batil sayılır. Əslində kəbini kişi ilə qadın özləri kəsməlidir. Yəni tərəflər Allah qarşısında bir-biri ilə ailə qurduqlarını dilə gətirməklə əqd bağlamalıdır. Amma əgər bunu edə bilmirlərsə, onda onların kəbinlərini başqası da kəsə bilər. Bu zaman hər ikisi də kəbin kəsə bilən birini vəkil edir, o da kəbinlərini kəsir. Kəbində əqd ərəb dilində oxunur. Ərəb dilində oxutdurmaq mümkün olmadıqda, onlar kəbinin duasını öz dillərində də oxuya bilərlər. Bu şərtlə ki, İslam qaydasına görə, ərəbcədə müəyyən edilmiş mənə tam ifadə edilsin".

Bəs, hazırkı dövrdən hökumət nikahı ilə qanuni ər-əvad olan cütüklərin dini kəbin kəsdirməsinə ehtiyac varmı? Rəsmi nikah kəbini əvəz edirmi?

Bu suallara cavab verən Hacı Şahin Həsəni bildirir ki, bilərəkdən dini kəbinsiz olan ailədə doğulan körpə halazadə hesab olunmur: "Dövlət nikahı hüquqi bir prosesdir. Yəni hüquqi münasibətləri tənzimləyir. Amma dini kəbin də kəsilməlidir. Bundan xəbəri olmadan qurulan ailələr qanuni ailə sayılır. Onu da deyim ki, dini kəbinsiz ailədə doğulan körpə zinadan olan körpələr sayılmır. Zina məqsədli və qeyri-qanuni cinsi münasibətdir".

Görəsən əksəriyyəti müsəlman olan Azərbaycan və təndaşları necə, rəsmi nikahla yanaşı, dini kəbin də bağlayırlarmı? Şəhər sakinləri arasında apardığımız sorğudan bəlli oldu ki, bu məsələdə həssaslıq var və demək olar ki, hər kəs buna əməl edir.

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ

Toylara yox deməmiş...

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Mən də razıyam, ifratçılığa varılır, masanın üstündəki nemətlər zay olur. Səs-küydən qulaq tutulur, insanlar bir-birini eşitmək üçün foyeyə qaçışırlar. Məclisdən sonrakı bir gün elə bilirəm ki, başının içində on dəcəl uşaq o yan-bu yana var-gəl edir. Mənasız məsrəflər, toyxana sahibini varlandırmaq üçün kreditə girən toy ziyəsi, fonogramla oxuyan manısın yarım saata 3-4 min qiymət oxuması, üzünə yaxşı baxsın deyər ofisiyanın cibinə 3-5 manat basmaq... Kim deyir ki, bunlar yalandır? O mənada "toylara yox de" kampaniyasını başlandıqları da anlamaq olur. Tamam, bunların hamısı qüsurdu, aradan qaldırılmalıdı, amma toyları aradan qaldırmaq hesabına yox...

Ay camaat, bu toy ki var... Bəli, toyda oynayırlar, əylənərlər, aylarla üzünü görmədiyən qohumla dərdləşərlər. Azərbaycan insanını toya getdiyinə, toya sevincinə görə qınamaq isə çığalıqdır. Cəmiyyət o gündədir ki, əyləncə imkanları az qala sifıra bərabərdir. Orta statistik azərbaycanlı ailəsi toy olmasa ayda neçə dəfə öz əyləncəsinə vaxt ayırır? Restorana, diskotekaya (onun adı zəhmət bədnamı bizdə), partiye qatılır? Ya da qohum-əqrəbanı, sevimli dostları görmək... Elə bilirsiz bu dəqiqə həminin imkanı çatır qohumunu gündə evinə dəvət etməyə, dostları ilə restoranda əylənməyə? Toy bir bəhanədir, bütün ağırlığı, bəzən neqativliyi ilə...

Nəymiş? Qadınlar bəzənirmiş, özünü ancaq orda realizə edirmiş. Bu da qəbahətdir? Qadınını işləməyə qoymayıb, qapı-bacanı üzünə bağlayan kişilərin məmləkətimizdə zərif cinsin nümayəndələrinə bunu da çox görürsünüz? Bəli, əgər cəmiyyətimiz həddən artıq inkişaf etmiş olsaydı, qadınların özünü ifadə etmək üçün daha çox, daha maraqlı məkanları olardı.

Lap tutaq ki, qadın toy üçün bəzənir, geyinir, saçına, makiyajına vaxt ayırır. Bunun adı da qüsurdu? Toy Azərbaycan cəmiyyətinin həm də iqtisadi cəhətdən ayrılmaz hissəsidir. Bir ailə toya gedirsə, bundan nə qədər insan qazanc götürür, təsəvvür edirsiniz? Dərzi, geyim mağazası, saç ustası, taksi sürücüsü, kirayə paltar sektoru, ofisiyanlar, aşbazlar, hətta və hətta toyxanadakı qarderobda çalışan xalə... Belə baxanda toy Azərbaycan iqtisadiyyatını ayaqda saxlayır az qala... Zərəfat olmasın, axilles dabanıdır..

Toylara yox deməkdə tələsməyin. Ondan əvvəl, daha gur səsə rüşvətə yox deyən, saxtakarlığa yox deyən, savadsız həkimləri, ömrünüzü çürüdən müəllimləri divara dirəyin... Siz bir uşağın dünyaya gəlişi üçün 1000 manata yaxın xərc çəkirsiz dövlət xəstəxanalarında. Bankdan kredit götürüb doğuş həkiminə verən ailə tanıyıram mən. Uşaq 3 yaşına gələndə qədər adamlar körpənin kreditini ödəyirlər. Həkimlərin borcudur bu işi görmək. Amma mən şəxsən öz gözlerimlə doğum evinin qəbul şöbəsində pulu olmadığı üçün heç bir həkimin yaxın durmadığı hamilə qadın görmüşəm. Təsəvvür edin, qadın Təcili Yardım maşınında uşaq dünyaya gətirmişdi, heç kəs ona yiyə durmurdu. Təcili Yardımın işçisi deyirdi, bizlik deyil. Xəstəxana həkimi ayağını dirəmişdi ki, xəstə pul vermir, apar başqa yere, bizdə palatalarda yer yoxdur-filan... Yasınız düşəndə məzar yeri tapmaq üçün nə qədər əziyyət çəkirsiz? Yersiz nə qədər xərcə salırlar sizi? Bunların hamısı problem deyilmi? Hər ayın əvvəli əmək-əmək pul verirsiniz hazırlıq müəllimlərinə. Maaşınızın tən yarısını... Nə var, nə var, məktəbdə öyrətmədiklərinizi (bəli, məhz öyrətmədiklərinizi, öyrədə bilmədiklərinizi, öyrətmək istəmədiklərinizi) dərindən sonra öyrətsinlər deyər.. Yoxsa ki, gedib Məmmədın balaca oğlunun toyuna 50 manat hədiyyə verdiyi üçün bütün gün deyinmək... bir az bəhanə kimi görünür adama..

Toylara yox deməyin, toydakı qüsuralara yox deyən... Təki bizi şadlıqlar xərcə salsın...